

Mlaš tednik

kulturno - politično glasilo ·

Kronika

svetovnih in domačih dogodkov

9 leto / številka 51-52

V C-lovcu, dne 20. decembra 1957

cena 1.50 šilina

STRAH IN VESELJE Z VIŠAV

Spet slovesno obhajamo spomin na čudoviti svetovnozgodovinski dogodek božične noči v Betlehemu pred 1957 leti. V ginljivi preprostosti nam priča o dogajanju tiste noči evangelist Luka:

„V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi. In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in božja svetloba jih je obsvetila. In silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: Ne bojte se; zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod.“

Postavimo proti temu Lukovemu poročilu morda najpomembnejši, pa tudi najznačilnejši svetovnopolični dogodek najnovejšega časa! V minulem tednu so se zbrali na »vrhunski konferenci« v francoski prestolnici vrhovni poglavarji in pastirji narodov in držav zapadnega sveta k posvetovanju o vsestransko kritičnem svetovnem položaju. Zbrali so se v znamenju vsemirske rakete, v znamenju ruskega sputnika, v strahu, ki grozi iz višav.

Če premostrimo ta za celotni položaj našnjega sveta in človeštva tako pomembni dogodek v luči gornjega evangeljskega božičnega poročila, bomo morali ugotoviti, da velja za naš čas v polni meri le še stavek: »In silno so se prestrašili.« Saj živi današnji človek v stalnem, dostikrat že kar v histeričnem strahu pred tem, kar mu grozi iz nebesnih višav. Nad nami ne plavajo svetle, slavo Bogu prepevajoče in mir ljudem na zemlji naznanjajoče angelske trume. Pač pa nad našimi glavami krožijo z vsakdanjo možnostjo strahotnega uresničenja, letala z atomskimi bombami in švigajo smrtonosne vsemirske rakete.



W. Berg: Pri polnočnici v Dobrli vesi

Ne obsvetljuje nas božja svetloba kot nekdanj betlehemske pastirje, pač pa nas obsenčuje od vseh strani temna demonska sila moderne tehnike, ki daje enemu samemu človeku grozno možnost, da s pritiskom na gumb v kabini podzemne atomske kleti požene stotisoče nedolžnih in miroljubnih zemljanov v strašno smrt ali v še strašnejšo bedo in brezupno hiranje.

Božična blagovest iz angelskih ust: »Ne bojte se, zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje...« se je v znamenju sputnika in vsemirske rakete spremenila v grozopolni smrtni klic: »Bojte se, zakopljite in poskrijte se v čim bolj globokih podzemskih jamah in atomskih zakloniščih; kajti oznanjam vam pekel, ki ste si ga sami pripravili, na-

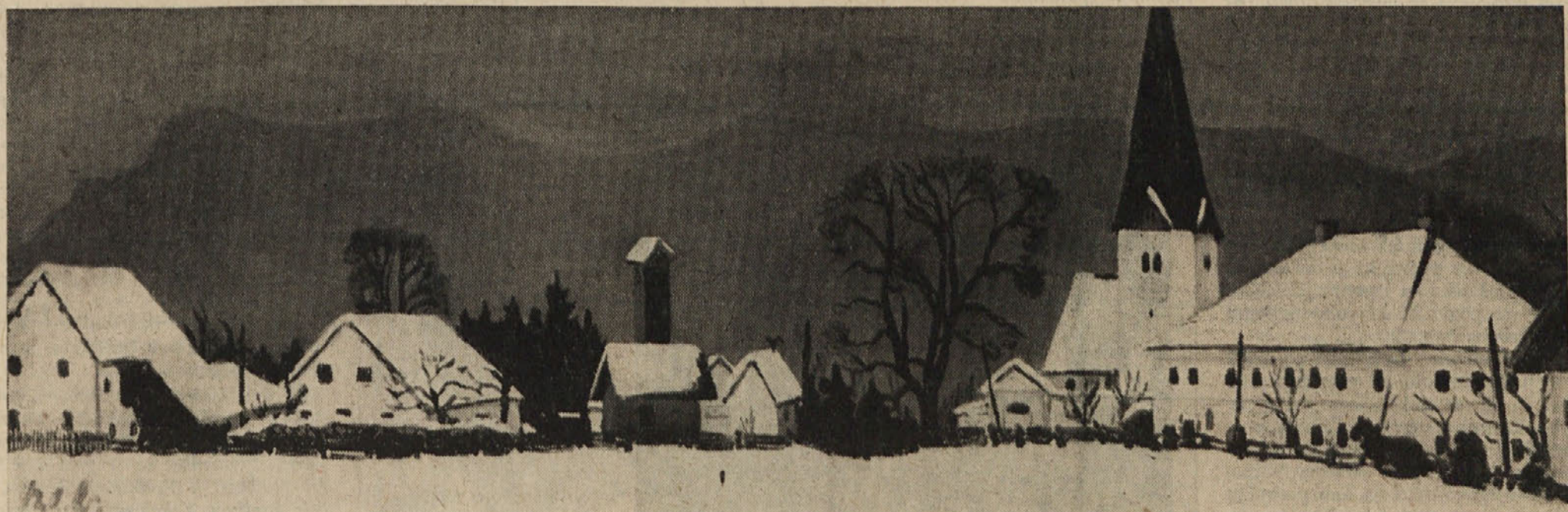
znanjam vam množično smrt po materiji, ki ste si jo sami sprostiti!«

Človek se čimdalje bolj boji svojih iznajdb in stvorov, čimdalje bolj ga postaja strah pred delom lastnih rok, ki se odteguje njegovi volji, njegovemu vodstvu in njegovi kontroli. Omamljen po čudovitem napredku tehničnih znanosti, po prej neslutnih iznajdbah v materialnem svetu, je pozabil na svojo duhovnost, na svojo človeško omejenost in izvorno pregrešnost, pozabil na Boga in na satana. Sedaj pa z grozo spoznava strahotno nevarni položaj, ki ga je že pred leti nemški pisatelj Sigismund von Raddecki takole označil: »Še nikoli ni se kakva kupčija bolj otipljivo prikazala kot pasivna: milijarde pošiljajo proti nebesom, da bi milijarde uničili na zemlji.

Bolj rafinirano bi si kaj takega niti zlo-dej sam ne mogel izmisliti.«

In vendar smemo v tem navidez obupnem svetovnem položaju upati v doglednem času na preokret v boljše, sončnejšo dobo. Vedno večji in širši postaja krog tistih, ki vidijo in uvidijo, da pot zgolj materialnega in tehničnega napredka, ki ni zasidran in zavarovan na trdnem temelju npravnosti in vere, vodi nujno in neizogibno v pogibel in vseobči samomor. Vedno več se javlja in pojavlja modrih mož, ki uvidevajo in priznavajo, da se človek ne more odrešiti iz lastne moči in modrosti, da je treba grešniku milosti in odrešenja od zgoraj.

Še je čas, da človeštvo našega stoletja, ki živi v vedno večjem strahu pred nositelji smrti in pogube iz višav, odpre srce božični blagovesti o velikem veselju iz nastezaj odprtih nebesnih višav. Vedno in vedno znova prihaja angel Gospodov k vsem, ki so blage volje, k vsem, ki so kakor otroško verni pastirci in dozoreli modri ob betlehemske jaslje pripravljene odpreti svoja srca luči in milosti božji, ki nam prihaja z veselim naznanilom, da se je rodil Odrešenik sveta v sveti, blaženi noči in da se obnavlja to Odrešenikovo rojstvo ne samo o Božiču, ampak dan na dan na oltarjih naših cerkva. Na teh oltarjih pa se povezuje Betlehem z Golgotom, z misterijem svete božične noči tudi misterij velikega petka in velike noči. Se-le v povezanosti vseh teh skrivnosti nam je dano polno odrešenje. Le v vsersvetljujejoči luči resnice, ki nam je razodeta po učlovečeni božji Besedi in v odrešeniški moči Kristusove krvi, moremo premagati uničujoče, razdiralne sile hudih duhov iz peklenskih nižin pod nami, iz temnih globin v nas in vsemirskih višin nad nami.



W. Berg: Galicija v Podjuni 1937

**ČITATELJEM »NAŠEGA TEDNIKA«
SPOROČAMO, DA IZIDE PRIHODNJA
ŠTEVILKA NAŠEGA LISTA DNE 2.
JANUARJA 1958.**

UREDNIŠTVO

Red božje službe v Celovcu

Na kvartno nedeljo, 22. decembra, bo ob 7. uri zjutraj sv. maša v provincialni hiši (Viktringer Ring 19 — poleg Koschatmuseum), ob 9. uri pa druga božja služba v cerkvi novega bogoslovja (neue Priesterhauskirche, Tarviserstrasse 30 — ob Lendkanalu).

V sveti noči bo slovesna polnočnica ob polnoči v kapeli provincialne hiše.

Na sveti dan — Božič — bo prva božja služba ob 7. uri v kapeli provincialne hiše. Druga božja služba bo ob 9. uri v cerkvi novega bogoslovja. V kapeli provincialne hiše bo ta dan najbrž še ena sv. maša.

Zvečer ob 5 uri bo v kapeli provincialne hiše slovesen blagoslov: pete litanije Matere božje.

V četrtek, praznik sv. Štefana. Prva božja služba bo ob 7 uri v kapeli provincialne hiše, blagoslov soli. Druga božja služba bo ob 9. uri v cerkvi novega bogoslovja.

Nedelja v božični osmini, 29. decembra, bo prva božja služba ob 7. uri v kapeli provincialne hiše, druga ob 9 v cerkvi novega bogoslovja.

Vsi verniki iz Celovca in okolice so vabljani k božjim službam, posebno k polnočnici. Prilika za sv. spoved je pred vsako božjo službo.

Če bo ta red božje službe spremenjen, bo to posebej pravočasno oznanjeno.

NAJLEPŠE DARILO

Za božične praznike si oskrbi pri poverjeniku Mohorjeve družbe knjigo „KOROŠKI SLOVENCJI“ 3. zvezek. Našel boš mnogo poučnega o za časa Marije Terezije nastajajoči moderni državi. Če boš pozorno prebral to zanimivo knjigo, boš prav gotovo marsikaj razumel, kar Te tudi danes na vseh koncih in krajih obdaja.

PLIBERK

Verniki protestiramo

Kar ljudje pomnijo, teče tik naše farne cerkve iz železnega stebra na pipi voda. Prejšnje čase je bilo takih stebrov s tekočo vodo več po mestu. Ljudje so iz hiš tja hodili po vodo. Če si pritisnil na čep, je teklo močnejše, sicer pa vedno nekoliko lehavo. Po malem so si ljudje napeljali vodo v stanovanja, mestna občina pa je odstranila te vodnjake. Ostal je samo še ta pri kovaču in poleg cerkve. Tu je cerkev dobivala vodo za čiščenje, blagoslovitev in za namakanje cvetličnih šopkov. Če je komu v cerkvi postalo slabo in je omedleval, so mu od tod prinesli sveže vode. Tudi stanovalci kaplanije si od tod prinašajo vodo. V poletnem času si je marsikaj obiskovalec cerkve tam ugasil žejo. Iz navedenega je razvidno, da je voda poleg cerkve zelo potrebna in koristna.

Tega pa menda mestna občina ne ve. Sicer bi mestni župan g. Metnitz ne bil pisal župnemu uradu, da bo občina s 1. decembrom odstranila ta vodnjak. Farni odbor je ugovarjal temu namenu in verniki se mu pridružujemo. Vzdrževanje te naprave mestnih financ gotovo ne bo spravilo v težavo. Morda pa občinski očetje z županom mislijo, da bodo žejni, če ne bodo dobili vode pred cerkvijo, šli na vino in tako plačali občini 10% davka od pijač. Tu so v zmoti, ker tisti, ki vodo pijejo, gotovo nimajo denarja za vino. Zato je naša zahteva upravičena: Občina naj še naprej pusti teči vodo pri cerkvi, ker cerkev ne more v notranjosti imeti napeljane vode.

SELE

Še nebo je točilo dež solz, ko smo v četrtek, 12. decembra polagali v grob Ano Uznik, Cvitarjevo mater. Podlegla je v deželni bolnici raku na pljučih, stara šele 45 let. Bila je vdova po možu, ki je umrl v Dachau-u leta 1945 po zlomu hitlerjanske strahovlade. V tistih letih je veliko trpela in mali otroci z njo vred. Z vso materinsko ljubeznijo se je posvetila skrbi za svoje tri otroke. Franc, židarski pomočnik, je letos začel graditi nov dom, v katerem bi imela družina prostornejše in modernejše stanovanje, a mati tega ni dočakala, sama se je preselila v lepši nebeški dom. Bila je vedrega značaja in splošno priljubljena. Vse je imelo z njo sočutje ob njeni boleznih in tudi obilna udeležba pri pogrebu je isto do-



Pri nas na Koroškem

kazala. Mlajši sin Emil obiskuje tretji razred slovenske gimnazije. Ta zavod in dijaški konvikt so pri pogrebu zastopali nekateri dijaki s profesorjem in ravnateljem konvikta dr. Ciganom na čelu. Blagi pokojnici bodi lahka domača zemlja, preostali otrokom in sorodnikom naše sožalje!

Naša občina je postavila na trgu pred občinsko hišo javno tehtnico za živino. Dosedaj je marsikateri, ki je prodal živino utrpel škodo, ker je žival na dolgi poti v Borovlje izgubila na teži. Zdaj bodo živino lahko stehali kar tu. To je zares pametna uredba!



LOČE OB BAŠKEM JEZERU

Po fari gre glas: loški dopisniki „faulencajo“. Včasih so celo tekmovali med seboj — od psevdonimov do anonimnih korespondentov! Novic je vedno dovolj, pa tudi delo in napredek gresta svojo pot, počasi in „gvišno“. Hiše rastejo kakor gobe po dežju. Povsod se zida, obnavlja in prenavlja, dokaz, da vlada blagostanje, ki ga nam reprezentira idilično jezero z njegovo romantično okolico, lepo delo Stvarnikovo!

Tudi okoli farne cerkve je bilo v pretekli stavbni sezoni zelo živahno. Cerkev je zdaj že prenovljena, le nekaj manjših popravil pri oknih je še potrebnih. Lepa je zdaj naša hiša božja od glavnega oltarja ko ga blesteč odsev spremilja istotak odsev prižnice po prostrani cerkvi v zadnji kot. Tudi župnišče je prenovljeno in zdaj vsaj malo bolj odgovarja svojim potrebam, tako, da bo domovanje vsaj novemu g. župniku znosnejše. Prenovitev je precej stala, to smo slišali zadnjo nedeljo, in da je tudi že skoraj plačana, le nekaj je še, pa bo tudi kmalu poravnano.

In tako smo lahko vsi farani, posebno pa tisti, ki so globoko segli v žep, na svojo

lepo cerkev, kjer prejemo dušno hrano, tudi ponosni, saj nam bo v čast in ponos pred tujci-letoviščarji, ki prinašajo blagostanje. Tihi ponos pa bo spremljal tudi prejšnjega gospoda župnika, ki je to nič kaj hvaležno in težavno delo zbiranja prispevkov organiziral potom agilnih nabiralcev in novega g. župnika, ki se je z vso verno vrgele na dokončanje tega dela obnovitve cerkve in župnišča.

Po fari pa veje tudi nova sapa... tudi na verskem polju pod okriljem „nove metle“ in že kaže sadove. Otroci kot povsod z duhom časa v dobi avtomatizacije in sputnikov polni sodobnih manir in nebrzdane

VSEM NAROČNIKOM, SOTRUDNIKOM IN BRALCEM „NAŠEGA TEDNIKA - KRONIKE“ BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO! — VSEM DOPISNIKOM PRAV PRISRČNA HVALA ZA SODELOVANJE Z ISKRENO PROSNJO, DA NAM OSPANETE ZVESTI SODELAVCI TUDI V LETU 1958.

Uredništvo in uprava

energije zdaj po maši „morajo“ moliti — medtem ko stari ljudje spravljajo svoje stare ude na varno — predno le-ti pridrviijo... „Le pridite kadar le morete, vedno sem na razpolago, dajte mi dela“, so klici in vabila našega novega dušnega pastirja! Tako se tudi prenavlja in obnavlja versko življenje v fari analogno s Cerkvijo in župniščem! Brez truda in žrtev ni uspeha in tako upajmo, da bo žel naš novi č. g. župnik z nami „kompliciranimi ovčicami“ zaželen uspeh na potu v večnost!

Skupno cerkveno petje se pri nas menda ne obnese. Vzrokov bo več. Cerkev je zelo prostorna, spredaj sede otroci, na levi ženske, zadaj in spredaj na desni zopet ženske, v sredi pa moški, na koru zbrani pevci, po koteh pa „zamudniki“ in „bogaboječji“, sem pa tja v kakem kotu pa tudi celó kak neutolažljiv „salamojedec“. Zamudniki se vsekakor poboljšujejo. Drugod so petjavoljni in željni nekako bolj stisnjeni po načelu „le vkup, le vkup ti — uboga gmajna“. Na ta način so namreč dani boljši pogoji za skupno petje, ker drug drugemu dajejo pogum. Manjka pa tudi na vseh straneh ljudi, ki bi potegnili maso za seboj. Ako bi

ROZAN:

Svet se spreminja in mi z njim

XXV.

Samo en majhen primer: Enkrat se je reklo, mleka pride premalo na trg, kmet ga ne sme več sam prodajati. Mleko se mora zbirati in teči v posebna mlekarška podjetja, kjer se potem na industrijski način kemično čisti. (tudi od zdravé maščobe!) in na veletrgovski način prodaja naprej. Odjemalci, meščani godrnjajo in zabavljajo, radi slabega mleka vseeno, če je dražje, ali navedno okus ni več naraven in maščobo so porabli!

Iz maščobe se industrijsko proizvaja surovo maslo in ker si revnejši ljudje raje kupijo cenejšo rastlinsko mast ali olje, se mora naše — nam državljanom iz našega mleka namenjeno surovo maslo prodajati v — inozemstvo — vendar pa mnogo cenejše, kakor našim ljudem v naši državi! Toda žalibog dobrega surovega masla je tudi drugod dovolj; torej je treba cene za inozemstvo še bolj znižati, ali pa priroma maslo zopet naj, gotovo ne boljše, ker se je vozilo po svetu! To je samo en primer napačnega gospodarstva, ki se usiljuje našim kmetom in ki poziva našo mladino na prvo dolžnost, na krik uporniških kmetov v srednjem veku: „Le vkup, le vkup, uboga gmajna!“ — Pa to je samo en začetek!

Če omenjam zgodovinsko kmečko združenje v srednjem veku, ki je nastalo iz naravno obupnih razmer našega kmetijstva, ko

je rodila samo neznosna sila protisilo, moram seveda takoj pripomniti, da je bila takratna samopomoč kmetov od vsega početka obsojena na pogubo.

Reveži so mislili, da bodo svoje mučitelje ustražovali, če bodo napadli kar čez noč, na to nepripravljene gradove, v katerih so se zbirali najsurovejši nasprotniki. Niso pa pomislili in računali s tem, da se bodo v tem slučaju takoj zedinili vsi grajščaki, plemenitiši in tudi zastopniki dežel in države s svojo vojaško pomočjo, ki je potem prav lahko premagala in uničila puntarje, če so jim tudi izjemoma prej obljubovali izboljšanje razmer, če se spet spokorijo.

Dandanes so v demokratičnih državah vse stanovske združitve ravno tako dovoljene, kakor pri nas združitve industrijalcev, veleposesnikov, veletrgovcev, obrtnikov in delavcev, v katerih se obravnavajo zgolj le stanovski interesi in stanovske potrebe in se ne dela nobena razlika radi drugega mišljenja.

Omenil sem tudi že, da smo na nekem preokretu gospodarskega razvoja na splošno, in sicer v industriji, v trgovini, v mišljenju delavcev, ki so sicer dosegli skoraj vse, za kar so se borili do zadnjega desetletja, pa vstaja sedaj proti njim nov pojav: strojni robot, ki obeta in dokazuje, da kot stroj že lahko prevzame mnogo opravil, ki jih je do sedaj izvajala samo človeška roka!

Kje so še Drabosnjakove igre?

Prihodnje leto bomo mogli obhajati 190-letnico rojstva Andreja Šusterja, »zvrhnjega Drabosnjaka« iz Kostanja. Vsak slovenski Korošec in vsa Slovenija onstran Karavank pozna tega znamenitega bukovnika, čigar igre so igrali tu in tam po slovenskem Koroškem skoraj 150 let. Zadnja predstava njegove igre je bila na Kostanjah v slovenščini leta 1935. Njegove igre so raztresene v različnih prepisih, ki jih pa, kolikor dozdam vemo, vseh skupaj ni nad deset! V njih so se nam ohranile dozdam tri Drabosnjakove igre: »Pastirska igra«, »Izgubljeni sin« in »Kristusovo trpljenje«. Drabosnjak je napisal ali priredil več iger. Samo po naslovu sta nam znani, na primer, še »Aman in Estera« in »Bogat mož«. Prepisa teh dveh iger nimamo nobenega. Mogoče so pa vendarle po slovenskih domovih na Koroškem še drugi zvezki s prepisi kakšne Drabosnjakove igre, morda sta vmes celo »Bogat mož« in »Aman in Estera« pa še kaj drugega! Poglejte v teh zimskih dneh, ko ni toliko nujnega dela, po starih omarah in skrinjah pri vas doma! Morda kaj takega najdete. Če res to hranite na svojem domu, glejte, da se ne pokonča! In javite svojo najdbo našemu uredništvu.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 23. 12.: 14.00 Poročila. Pregled sporeda. Ve nebesa ga rosita... 18.45 O božičnih običajih pod Obirjem. — TOREK, 24. 12.: 14.00 Poročila. Božič. Zvočna igra J. Špicarja. — SREDA, 25. 12.: 7.20 Duhovni nagovor in božične pesmi. 7.30 Božična darila v besedi in pesmi. — ČETRTEK, 26. 12.: 07.20 Božična darila v besedi in pesmi. — PETEK, 27. decembra: 14.00 Poročila. Objave. Domovina moja je planina. — Poje selški pevski zbor pod vodstvom profesorja S. Miheliča. 18.45 Ob 100-letnici Janežičevega „Glasnika“. — SOBOTA, 28. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 29. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. 7.35 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 30. 12.: 14.00 Poročila. Objave. Pregled sporeda. 14.15 Za uho in peto! 18.40 Veseli muzikanti. — TOREK, 31. 12.: 14.00 Poročila. Objave. 14.10 Če dober je konec, veselo je vse. — SREDA, 1. 1.: 7.30 Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 2. 1.: 14.00 Poročila. Objave. 14.10 Iz koroške književne delavnice: Valentin Polanšek. — PETEK, 3. 1.: 14.00 Poročila. Objave. 14.10 Akustični mladinski list št. 5. 14.30 Rast in življenje slovenske književne besede. — SOBOTA, 4. 1.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca. 18.15 Na Višarje. Zvočna igra J. Špicarja.

bil vpoštevan ta pogoj, bi skupno petje gotovo uspelo in se tudi razvijalo v pravcu namena kot drugod. Zgleda pa, da se polaga pri nas več važnosti zborovemu petju, zadnje čase se forsira bolj moški zbor. Ob pomanjkanju prizadevajoč vztrajnosti skladno z nesporno udomačenim samoljubjem se žal rekrutira zbor zgolj iz „gotovih“ krogov, kar ni zdravo. M. K.

Če kaj drugega ne omenjam, pa pokažem samo glavna vprašanja bodočnosti, za katera se mora zanimati tudi kmečko prebivalstvo, namreč predvsem namenjeno evropsko gospodarsko združenje, ki bo v naši državi razne stanove prav različno zadela. Tako premišljuje naša javnost že, kako bi bilo mogoče premagati tudi manjše posledice, ki bi se pokazale v avstrijskem gospodarstvu! V tej zvezi so bili nekateri že mnenja, da bo brez združitve v velika posestva težko šlo, pa je vendar zmagovalno splošno mnenje, da je ravno v raznovrstnosti malih kmetij tudi rešitev splošnega agrarnega gospodarstva. In pred tem takorekoč novim položajem v gospodarski zgodovini našega časa, ki bo zadela tudi tebe, ki si naša kmečka in narodna bodočnost, stojite sedaj vi mladi gospodarji in vi mladinci! Pa se vprašate, kaj bomo, kaj hočemo in kako bomo ne samo obvarovali svojo domačo grudo in naše drage domove, ampak jih še bolj podprli in napravili iz njih prave gradove, sebe pa za močne in uspešne gospodarstvenike?

En sam ali pa posamezniki, posebno sedaj, na tem tako važnem razpotju, ne bodo mogli kaj uspešnega podvzeti. Zato bo treba iskati pomoč v skupnosti, v skupnem učenju, kakšna pot je že takoj potrebna, na kaj bo treba in je že treba posebej polagati važnost v kmetijskem gospodarstvu in delu, na kaj je treba biti že vnaprej pripravljen, da si končno zboljšamo svoj položaj in ga še bolj utrdimo? Mogoče bom šel prihodnjic tozadevno bolj na drobno!

O denarju in njegovem pomenu

(8)

Kar smo slišali doslej o gospodarstvu, ko smo se razgovarjali o raznih gospodarskih panogah, to je šele en del gospodarstva. Pri tem je čudno to, da vsega gospodarstva v otipljivem, gmotnem svetu niti ne moremo zajeti. Prikazuje se nam to gospodarstvo samo kot ta ali druga gospodarska panoga. Vsa mnogoličnost gospodarstva pa postane očitna, če si predočimo še najvažnejši gospodarski pojav — denar.

Kaj je denar?

Že v začetku gospodarskih razmotrivanj smo dejali, da je človek uvedel denar kot splošno menjalno sredstvo in da je to sredstvo vedno bolj izpopolnjeval. Oglejmo si prav na kratko zgodovino denarja na naših tleh. Bivša avstro-ogrška monarhija je še poznala zlate in srebrne novce, računala pa je v kronah. Zlatniki so bili po 10 in po dvajset kron, srebrniki so imeli vrednost ene krone, dve kron in pet kron. Novce po dve kroni so nazivali tudi goldinarje. Poleg tega je bil v veljavi papirnati denar, katerega si lahko poljubno zamenjaval v narodni banki za srebrnike ali zlatnike. Tedaj je bilo tako, da so se ljudje srebrnega in zlatega denarja branili in imeli raje papirnate bankovce. Za drobiž pa so v monarhiji imeli vinarje — po sto na eno krono — in krajcarje (dva vinarja) in še groše (10 vinarjev) in zeksarje (20 vinarjev). Človeka obide skoroda nekaka otožnost, ko vidiš, kako velike denarne mošnje so nekoč imeli. Po monarhiji smo nato dobili šilinge, ki so ostali med nami do Hitlerjeve dobe. Po drugi svetovni vojni so jih nato spet upeljali.

V kovačnici šilingov

Kovačnica šilingov je na Dunaju na takozvanem Heumarkt-u. Še na cesto čuješ votlo grmenje stiskalnic in centrifug. Kovačnica je velika, nenavadno snažna dvorana, v kateri so zaposlene predvsem ženske. Kako nastane šiling: najprej vlivajo kovinsko zlitino, to je zmes raznih kovin. Iz te zlitine nastane 1 do 2 milimetra debela pločevina, iz katere stroj reže novce po načinu, kakor gospodinja pripravlja kekse. Surove novce nato stroj polira in jim vtisne na eni strani številko, na drugi pa avstrijskega orla. Vmes pa posebne tehtnice neprestano tehtajo posamezne novce. Delavci so v kovačnici kakor v kakem klostru. Nositi morajo posebno delovno obleko, ki ima samo majhen žep za robček. Vrata so med delom zaklenjena in ko delavci odhajajo domov, se morajo podvreči strogi kontroli. Pri posebni napravi potegnejo belo ali črno kroglico. Če je črna, jih preiščejo prav do kože. Prav noben delavec se ne more zanesti, da ga ne bo

„vjela“ črna kroglica. Tatvina je tako nepoznana.

Oglejte si novce za 10 ali 25 šilingov. Je na svoj način lep. In če pride sedaj še od finančnega ministra obljubljeni zlati novce, boš imel človek vtis, da je naše gospodarstvo zares zdravo in solidno.

Od kod ima denar svojo vrednost?

Nekoč sta denarju dajala njegovo vrednost zlato in srebro. Denar je bil vreden toliko, kolikor so nakovali novcev iz 1 kg zlata. Ko so nato uvedli papirnati denar, je bilo treba zlato zaklad seve hraniti v državni banki. V razburkanih časih pa se inozemstvo brani papirja in je treba plačevati z zlatom. Tako se je zgodilo po obeh svetovnih vojnah, da je zmanjkalo v malih državah zlata in je bil v obtoku papirnati denar brez kritja. To je bila tako imenovana inflacija: vrednost denarja je bila neznamenita. Po drugi svetovni vojni so evropske države skupno z Ameriko sklenile mednarodno pogodbo, po kateri so medsebojno določile tako imenovano zlato „pariteto“ t. j. koliko zlata so vredne posamezne valute. Za ameriški dolar velja vrednost 0.888671 g zlata, za naš šiling pa n. pr. 0.0341796 g zlata. Odtod torej kurz dolarjev, za katerega do-

bimo okrogli 26 šilingov. Ta pogodba je danes podlaga denarstva v zapadno-evropskih državah.

Narodna banka in šiling

Narodna banka ima od države pravico izdajanja denarja. V njenih kletah na Dunaju je danes zlata za dobri dve milijardi šilingov, v svojih „sefih“ ali zavarovanih blagajnah hrani vrednotnice, ki se glasijo na trde valute (dolarje, švicarske franke) in z njimi pokrije 12 milijard izdanih šilingov. V obtoku se nahaja okroglo 18 milijard šilingov, torej ima naš denar skorajda tričetrtinsko kritje. Narodna banka mora skrbeti za to, da ne kroži preveč ali premalo denarja v gospodarstvu, ker bi sicer izgubil na vrednosti ali postal „predrag“. To dosega banka na ta način, da zvišuje ali znižuje obrestno mero, ki velja za nakup menic, katere ji ponujajo za šilinge druge banke, velepodjetja ali pa država sama. Trenutna obrestna mera znaša 5 odst. in po tej meri se ravna obrestne mere ostalih bank in denarnih zavodov. Če je mera visoka, pada ponudba menic in s tem množina denarja. Če je nizka, pa volijo podjetja rajše denar kakor menice in množina denarja se večja.

Tako je torej naš šiling v zanesljivih rokah in je neprecenljiv faktor v plačilnem prometu. O tem pa prihodnjic še več.

Našim gospodinjam

Božič v družini

Vse se pripravlja in pričakuje... Najbolj prizadeta je gotovo gospodinja, ki mora skrbeti in misliti na sto stvari. Njo gledajo postrani, če ni kadila ali špajke na sveti večer, če je kolina preveč osoljena, če so kekci nekoliko bolj črni ali v sobi ni toplo kot bi želeli. Zato, gospodinje, dovolj zgodaj pripravite in opravite kolino, peko peciva in pogače, da ne boste prav noč v sveti večer šarile v delovni obleki po kuhinji. *Družinski praznik je božič, praznik miru in ljubezni.* Brez matere pa ni družine, da, ona je celo najvažnejša v družini in se bo na sveti večer res posvetila družini.

Kjer so otroci še majhni, bodo obhajali z njimi sv. večer prej in krajše. Potem naj jih polože spat. Z večjimi bo pa praznovanje veliko doživetje za vse, če bo lepo pripravljeno. Par večerov prej vadite božične pesmi. Morda so se jih že v šoli učili. Kako pesem lahko tudi deklamirajo. Pripravite božični evangelij in Svete pesmi ter primerno branje (Nedeljo, Vero in Dom, Mohorjev koledar in slično) za praznovanje. Ni prav, če se razkrope družinski člani po hišah. Naj bodo doma, saj ne vedo, kako bo kasneje, ko si bodo morda želeli domov, pa ne bodo mogli. Te lepe skupnega praznovanja bodo otrokom ostale v spominu za vse življenje. Mati in oče naj se približata otrokom, da bodo čutili njuno toploto, ljubezen in skrb. Saj je prav za božič človek tako mehke in sprejemljiv za vse lepo in plemenito. Zato so vse božične zgodbe skrivnostne, vse slabo se spreviše v dobro, sovraštvo v ljubezen, odpor v zaupanje, nemir v mir in zbranost.

Družina, ki se v naglici delavnika ne more več zbrati, se ob takih svetih večerih spet poveže in zbliža. Zakaj ne bi oče pripove-

doval iz svojih mladostnih let; mati, kako so opravljali božič pri njih doma. Še babica in ded, če sta pri hiši, naj posežeta nazaj v daljnje spomine in povesta kaj iz družinske kronike. Kako ponosni bodo otroci na svoje prednike. Tudi sami bodo sklenili postaviti v življenju moža, ki ne bo delal sramote že rajnim iz rodovine.

Ker je zunaj mrz in pustoba se še bolj zatekamo v tople izbe. Gospodinja bo skrbela, da bo v njej vladal red, da bo toplo in prijetno. Z eno besedo, da bo domače.

Božična blagovest naj vse nas napolni z ljubeznijo, dobroti in dobro voljo, da praznik ne bo samo na zunaj, ampak v srcu.

Božična miza

Za harmonijo med duhovnim in zunanjim praznovanjem pa skrbi gospodinja z dobro jedjo. Na sveti večer sam ne bomo pripravljale težkih jedil. Takale naj bi bila večerja:

1. obloženi kruhki; čaj in potica ali pecivo.
2. Pečen krap (Karpfen) z mešano solato; čaj in pecivo.

Pri nas je ponekod še v navadi mrzla večerja: „kolacija“ iz suhega sadja in fižola. Ljudstvo se postji v spominu posta, ki sta ga imela Jožef in Marija. Po ljudski veri sta imela samo mrzlo večerjo.

Miza naj bo belo pregrnjena in okrašena z jelovimi vejicami. Lahko jih zatakamo (po tri ali štiri) v debelo jabolko, v sredo pa naredimo luknjo za svečko. Tak okras denemo na vsak prostor ali pa več okrašenih jabolok na sredo.

Na božični dan sam pa pripravimo res dobro in malo bolj komplicirano kosilo. V

(Konec na 8. strani)

Buchue
ja pieśni zieliga leta
ja me
Josepha Ledvinkin-
ho
Rahole: tega 3. majnika 1839.

„BUKVE za piesni cieliga leta za me JOZEFA LEDVINKO. RAHOLE: tega 3. majnika 1839“.

To je naslov blizu 120 let stare rokopisne pesmarice kmeta Jožefa Ledvinke iz Rakol pri Tinjah. — Narod naš dokaze hrani!

Iz nje ponatiskujemo

Desem od pastireov

*Pastirci na puoli, sprebudite se!
vam se oznanjuje veselje velke,
v betlehemski štatici
se eno Dete rodi.
Le pojte, pogledjte
kaj se tamej godi.*

*Tam je ena Devica brez vsega moža,
je Krala rodila, Gospoda našga.
Te Kral bo nas riešu,
bo za nas umeru.
Te Kral bo nas sodou,
nam néba odperu.*

*Prečuda velika se danes godi,
kir Kral érez vse krale na suami leži.
On prosi Očeta
za duše naše,
Marija osruje
tu Diete svoje.*

*Bogu visokusti čest, hvavo dajo,
mir zemlji angelci oznanjujejo.
Čest, hvava Očetu,
svetemu Duhu,
čest, hvava Mariji
inu nje Sinu.*

*To glorio pójo z nebeško štimo,
pastirce nas kliče na rajžo s sebo.
Le pojmo, pogledjmo
to Diete svetu!
Nosimo tud' s sebo
ano 'agnje lopu.*

*Tu Diete ogrieva te oslič noi vou,
tam so dárov pernesli en usak,
kar je mou.
Pred Kralam nebeškim
ponizajmo se,
tam pros' mo za gnade
božje vsi ukupé.*

Darove v košarah

dobite letos v strokovni trgovini

Schmid

10.-OKTOBER-STR., nasproti kina Prechtl

in

Paar

KANALTALER SIEDLUNG



FRAN ERJAVEC, Pariz:

170

KOROŠKI SLOVENCII. DEL

Kakor torej vidimo, je imelo koroško slovenstvo komaj omembe vredne stike s tedanjimi domačimi framaconi, toda omeniti sem moral to gibanje vendarle obširnejše, da pokažem na duh, ki je vladal med tedanjim prosvetljenstvom celo v tako neznatnih provincialnih mestecih, kakršni je bil Celovec. V takem ozračju se je namreč šolal že prihodnji rod, med katerim sta bila tudi najvažnejša poznejša koroška Slovenca, M. A. H a c e l in U. J a r n i k. Ta duh je namreč vkljub najostrejši prepovedi framaconstva in nastopivši reakciji živel trdoživo še dalje celo v novo stoletje, dokler niso njegovi nositelji polagoma izumrli.

Nadalje nam priča o razgibanem duhovnem življenju tudi dejstvo, da je imel že tedanji majhni Celovec dve tiskarni, namreč staro Kleinmayrjevo in Šoterjevo. Kleinmayr je začel že l. 1770 tedensko izdajati celo prvi koroški časopis, „I n t e l l i g e n z b l a t t“, in njemu sta potem za Jožefa II. sledila s podobnima listoma tudi ostala dva celovška tiskarja. Ker je vladala za Marije Terezije še stroga tiskovna cenzura, so bili tedanji lističi seveda še jako skromni in so objavljali le najvažnejše novice, gospodarske vesti in uradne objave; toda ko je razglasil cesar že dne 11. VI. 1781. navzlic svojemu absolutizmu zlasti za

časopisje skoro popolno tiskovno svobodo (dovoljena je bila celo kritika samega cesarja), ni pomenjalo to le silnega olajšanja za vso književno proizvodnjo, temveč je sprostito sploh vse duhovno življenje in ustvarilo šele prave pogoje tudi za nagli razvoj časopisja v modernem smislu besede. Celovec je bil sicer še premajhen za obstoj več časopisov, toda Kleinmayr je okoli l. 1780. vendarle svoj dotedanji listič spremenil v redno „Klagenfurter Zeitung“, ki je izhajala potem nad poldrugo stoletje (njen prvi urednik je bil prof. Schulz).

Toda ravno ta tiskovna svoboda je pa ustvarila na drugi strani tudi bujno in prostaško pamfletistično proizvodnjo, pred katero ni ostal obvarovan tudi Celovec (ta je povzročila, da je začel cesar pozneje tiskovno svobodo zopet omejevati). Zanimivo je, da je ustvaril celovški Kleinmayr tudi Ljubljani prvi redni časopis. Spomladi l. 1782. je namreč ustanovil svojo tiskarno tudi v Ljubljani in začel tam še istega leta izdajati „Wochentlicher Auszug aus Zeitungen“, ki ga je dve leti nato spremenil v redno „Laibacher Zeitung“. Prav tako je prišel iz Celovca v Ljubljano tudi tedanji drugi ljubljanski tiskar Korn. Oba, Kleinmayr in Korn, sta bila tudi v prijateljskih stikih s tedanjim ljubljanskim preporoditeljskim krogom.

Naglasiti je pa vendarle treba, da je velik in nagel razvoj lepe literature, ki ga je doživljala avstrijska nemška književnost za Marije Terezije, začel potem v dobi Jožefa II. zopet hitro in vidno padati navzlic tiskovni svobodi, kajti ravno časopisje in prostaška pamfletistika

sta vprav dušila umetnost ter izkvarila tudi okus občinstva. Na Koroškem je bil nekaj predstavitelj te izrojene jožefinske „lepe“ književnosti že spredaj omenjeni Blumauer s svojimi travestijami in parodijami. Razvila so se pa prav v tej dobi smotrna starinoslovska izkopavanja na Gosposvetem polju.

Koroško slovenstvo je bilo tedaj še mnogo prešibko, da bi moglo sodelovati pri označenem celovškem duševnem gibanju, kajti koroški Slovenci so bili tedaj pač še močno zastopani v raznih cerkvenih službah, ne pa še med svetnimi izobraženci. Toda celo število celovških slovenskih duhovnikov se je po razpustu jezuitskega reda vidno zmanjšalo, ker se je bil del bivših jezuitov razšel po raznih službah. Tem živahnješe slovensko duhovno življenje je pa zato v teh letih valovalo v Ljubljani, kjer je izdajal Pohlino redovni sobrat Dev prvo zbirko slovenskih posvetnih pesmi („Pisanice“) ter spesnil besedilo za prvo slovensko opero „Belin“ (uglasbil je potem to kamniški učitelj J. Zupan) in je v njegovi družbi že začel nastopati tudi „prvi slovenski pesnik“ V. Vodnik. Najvažnejše slovensko preporodno ognjišče se je pa po neuspelem poskusu obnovitve nekdanje ljubljanske znanstvene akademije („Academia operosorum“) stvoril tedaj okrog evropsko izobraženega barona S. Zoisa, katerega glavna člana sta bila prve čase jezikoslovec in šolnik Kumerderj ter pesnik, zgodovinar in pisatelj prvih dveh slovenskih gledaliških iger („Matiček se ženi“ in „Zupanova Micka“) A. Linhart. (Dalje)

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Fedor Dostojevskij:

Božično drevesce

REVNIIH OTROK



Bilo je zgodaj zjutraj. Zbudil se je v vlažni, temni kletni votlini. Njegova suknjica je bila tenka, tresel se je od mraza. Zdel je na robu skrinje in si preganjal čas z opazovanjem pare, ki mu je pri dihanju uhajala iz ust... Toda bil je hudo lačen... ure so tekle... nato je stopil k pogradu, na katerem je ležala njegova bolna mati; slama, na kateri je ležala je bila tenka, namesto zglavja je imela pod glavo nek sveženj. Kakšna usoda jo je pripeljala semkaj? Bržkone je z njenim dečkom prišla iz kakega drugega mesta in tukaj zbolela...

Przniki so bili pred durmi, zato so ostali kletni stanovalci odšli vsak na svoj kraj. Samo v daljnem kotu je stokala neka 80-letna žena, ki jo je zvijal revmatizem. Nekdaj je bila otroška vrtnarica, sedaj pa je ležala sama, na smrtni postelji. Stokala je, pihala in se zvijala ter je tako zmerjala dečka, da se ji niti približati ni upal. Vode si je prinesel s hodnika, toda nikjer ni mogel dobiti niti skorjice za pod zob. Tipal je s prsti materin obraz in se čudil, zakaj je tako negiben in mrzel kot zid. Kako je mrzlo tukaj, ga je spreletelo, ko je z roko gladil rame mrtve matere...

Nato je dihal v prste, da si jih ogreje in ko je na pogradu našel svojo čepico, je tiho, tipaje odšel iz temne kleti.

Moj Bog, kakšno mesto je to! Svoj živ dan ni videl kaj takega. Kako vse tukaj vrvi in kakšen hrup vlada po cestah! Toliko ljudi, konjev vozov v ledenem mrazu! Iz nozdrvi razbičanih konjev lete pene in sproti zmrzujejo na vajehtih, kopita udarjajo skozi mehki sneg na kamenje. In ljudje se tako prerivajo... Moj Bog, kako rad bi nekaj pojedel, četudi samo nekaj malega! In naenkrat so ga začeli prsti neznanoko boleti.

In spet druga cesta, glej, kako je široka. Tu ga bodo gotovo pohodili. Kako ljudje vpijejo, tekajo, se vozijo... in koliko luči, luči! Kaj pa je to? Veliko steklo, kako veliko steklo! In za steklom cela soba. V sobi se dviga drevo od tal do stropa — božično drevesce z mnogimi zlatimi papirčki in jabolki. Pod božičnim drevescem leže čeče in konjički. Po sobi se pode otroci, umiti, čedni... se smeje ter igrajo, jedo in pijejo. Ubogi deček gleda vse to, se čudi in smehlja.

Sedaj so ga pa začeli neusmiljeno boleti še prsti na nogah. Roke so postale rdečkaste, prsti se nočejo več upogibati in ga bole pri slehernem gibu. Deček je bridko zajokal in stekel napiej.

Skozi neko drugo steklo spet zagleda sobo, okrašeno z božičnim drevescem. Na mizah leže kolači in pogače vseh vrst, mandljeva pogača, rdeči, rumeni kolači. Tam sede štiri bogato načičkane gospe. Kdorkoli vstopi, mu ponudijo kolač. Vrata se nenehoma odpirajo in zapirajo, s ceste prihaja vedno nova gospoda v trgovino. Malček se je

zmuznil ob steni, odprl vrata in vstopil. Hoj, kako so ga nahrulili in mu z roko kazali, da naj zgine. Ena izmed gospa je stopila k njemu, mu stisnila kopejko (ruski novček, podoben grošu) ter zaprla za njim vrata na cesto. Tedaj se je malček zares ustrašil. Kopejka je padla na tla, kajti on vendar ne more zganiti prstov, da bi jo obdržal. Naglo je stekel v stran, sam ni vedel kam. Teke! je, teke! in pihal v roke.

Kaj pa je to? Ljudje postajajo in se dregnajo: V izložbi za steklom so razpostavljene tri male čeče, lepo oblečene v zelene in rdeče oblečke, kot da bi bile žive. Na stolu sedi star možiček in miga z roko, kot da bi igral na veliko violino. Dva manjša možička stojita poleg njega in vlečeta lok na malih violinah, kimata po taktu z glavicama, se pogledujeta in njune ustnice se premikajo; govorita, govorita zares, le da skoz steklo ni moč slišati o čem se menita. Deček je bil prepričan, da sta živa. Ko pa je naenkrat opazil, da sta le lutki, se je zasmejal. Še nikdar v svojem življenju ni videl takih lutk. Res mu gre pravzaprav na jok, toda kadar se zare v lutke, se mora zasmejati.

Naenkrat se mu zdi, kot da ga nekdo vleče za suknjico in ko se ozre, opazi, da stoji za njim velik, zloben pobalin. Ta ga udari po glavi, mu strga čepico ter mu nastavi nogo. Deček pade na tla. Ljudje jezno zakriče. To dečka tako prestraši, da plane pokonci in zbeži. Teče, teče, kam sam ne ve, dokler ne pride na neko samotno dvorišče in se skrije za skladovnico drv.

Christopher Morley:

Smrečica, ki ni bila okrašena



Ako greste skozi gozd igličastega drevja, boste opazili, da mlada drevesca molče; ona prisluškujejo. Visoka, stara drevesa, posebno jelke, pa pošepetavajo. Pripovedujejo zgodbo drevesca, ki ni bilo okrašeno za Božič. Zgodba zveni precej žalostno in šumenje starih jelk, kadar se o tem pogovarjajo, je prav svečano. In vendar je prav, da jo jelke mladice zvedo. V toplih jesenskih dneh, ko mravlje in hrošči lezejo navzgor po debelu in ščegetajo drevo, ko lepljiva gosta smola vre v vejnih luknjicah, ko je ves gozdček zavil v prijetno otožne dišave, ko se listnato drevje začena bahati s prvimi pisanimi barvami, takrat je marsikateremu igličastemu drevesu že zgolj ta zgodba v uteho.

Vsaka mlada jelka — to najbrž že itak veste iz Andersenove pravljice, in ako ste jo medtem že pozabili, pa si jo še enkrat preberite — torej vsaka mlada jelka sanja o tem, da bo nekoč postala božično drevo. Sanjajo o tem nekako tako kot mlada dekle-

Tu je tema, tu me ne bodo našli. Počeni je, od strahu mu zastaja dih... naenkrat pa ga objame občutek prijetne lagodnosti, zazdi se mu, da je čudovito lahak. Roke in noge ga naenkrat ne bole več, toplota objema vso njegovo telo. Še enkrat pretrese krč vso njegovo telo in potem se zvije skupaj in zaspi. Kako prijetno je tukaj spati. In ko se dečku v sanjah prikažejo čeče, se malček nasmehne... lutke godejo in malčku se zdi, kot da mu mamica poje uspavanko. Mamica, jaz spim. Oh, kako prijetno je tukaj spati.

„Pojdi z menoj, dečko, k božičnemu drevescu,” mu reče mil glas. Malček misli sprva, da ga kliče mati, pa ne, to ni ona. Nekdo se nagiba nadenj in ga objame v temi. In kakšna luč kot da mu zasveti nasproti. In kakšno božično drevesce! Ne, saj to ni božično drevesce! Še nikdar ni videl takega drevesa. Vse žari, vse se sveti, in pod njim leže okrog in na okrog čeče. Ne, to niso čeče, to so dečki in deklice v svetlih oblačilih, ki poletavajo k njemu in ga poljublajo; vzamejo ga s seboj, glej, sedaj on sam leta... Njegova mati ga gleda ob strani in se mu prijazno smehlja. Mamica, mamica! In znova ga otroci obsujejo s poljubi, on pa jim pripoveduje o čeči za steklom.

„Kdo pa ste vi, dečki? In kdo ste ve, deklice?” jih vpraša smeje.

„To je Jezusovo božično drevo”, mu odgovore. „Na ta dan postavi Jezus vedno svoje božično drevo za otroke, ki na zemlji nimajo nobenega drevesca.”

In deček sliši, da so tudi ti dečki in te deklice bili nekoč taki otroci kot on... In vsi so sedaj tukaj, vsi so kot angelčki, vsi so pri Jezusu, ki jim ponuja svoje roke, ki njih in njihove uboge matere blagoslavlja...

darcem zajé v mehki les in mlada drevesca padajo z lahkim šumotom na tla.

Naša mlada jelka je bila zveza, krepo raščena stvarca, ki pa se je z ozirom na njena leta nekoliko preneglo povzpela kvišku; njene veje so bile precej redke. Ako bi jo pustili stati, bi iz nje zrastle čuda visoko drevo. Sedaj pa je bila še v nerodnih letih in ni imela okrog sebe enakomerne, rahlo padajoče vejnaté krone ter bogate igličaste obleke, ki sta ljudem pri božičnih drevescih tako všeč. Najhuje pa šele pride: namesto, da bi končavala zgoraj s koničastim vitkim vršičkom, je bila na vrhu nekoliko ukrivljena in imela vilice na dva kraka.

O vsem tem naša jelka ni vedela ničesar, ko se je v družbi številnih sovrstnic lagodno naslanjala na steno prodajalne trgovca z zelenjavo. Kljub ostremu decembrskemu mrazu je bila vsa prevzeta od sreče in pričakovanja bodočega veselja. O krasotah svetega večera je že marsikdaj slišala: kako na skrivaj drevesce postavijo v sobo, ga okrasijo z zlatimi in srebrnimi krogli, pisanimi igračkami, slaščicami in zvezdicami, s ptiči, ki imajo repke iz predenega stekla. Celo starodavni strah vseh božičnih drevesc, — go-reče sveče — je ni skrbel. Slišala je namreč, da ljudje navesijo na božično drevesce drobne verižice s svetlimi žarnicami, ki ne mo-
(Konec na 8. strani)

Zvonimir Hribar:

Slovenska pesem

(Riccione 1945)

V zraku se je čutil smrad po ožganem. Topovi so utihnili in ni bilo več slišati njihove glušeče pesmi. Bombe niso več žvižgale skozi ozračje in njihovi smrtonosni poljubi so prenehali z razdejanjem vsenaokoli.

Koncentracijska taborišča so odpirala vrata svobode stotisočerm, ki jim je bil edini smisel življenja še — dočakati ta trenutek.

Po tavadah ob glavnih prometnih žilah razdejanih cest in porušeni mostov, le za silo popravljenih, so se valili milijoni človeških bitij v vse smeri. Preseljevanje narodov.

Med njimi so bili, ki so se po dolgoletnem ujetništvu vračali domov. Srca so jim bila polna nad in načrtov za bodočnost. In so bili taki, ki so z negotovostjo v srcih zapuščali domove ter bežali v neznano tujino in še bolj neznano bodočnost.

Na obali Jadrana je bila zbrana skupina slovenskih beguncev. Poslednji žarki sonca so jo obsevali. Njegova bleščeča obla se je že umikala za vrhove apeniških gor.

Bosonogi ribiči so pripravljali mreže in čolne za večerni ribolov. Od nekod je prihajal vonj po pečenih ribah.

Pogledi beguncev so bili uprti na širno morje. Njihove oči pa niso uživale igre valov, hitele so dalje. Kot da iščejo v daljavi obrise domačih planin v odmaknjem rod-nem kraju. Na obrazih si lahko razbral trp-ljenje src. Na njih si lahko videl misli na dom, na drage, na izgubljeno domovino.

Nenadoma se jim grla sprostitjo v pesem. Prvi glasovi so tihi, kakor da bi se pesem sramovala svoje nežnosti. Kmalu postanejo jačji in polagoma se zlijejo v mogočen spev o ljubezni do domovine...

Tuji so se začeli zbirati okoli skupine pevcev. Utihnili so njihovi medsebojni pogovori, vsi so molče prisluhnili pesmi, ki so se vrstile druga za drugo. Niso razumeli besed, a obrazi so se jim zresnili, poplemeniti. Srca so čutila milino melodij, ki so pele o neznanih lepotah, o žalosti in veselju, o ljubezni in zvestobi.

Tudi ribiči so prisluhnili pesmi, prisluhnilo je večerno morje. Z vsemi drugimi sem prisluhnil jaz sam. Stal sem med pevci. Nijam glasu, da bi potegnil z zborom, sem pa toliko bolj veren poslušalec.

Zamaknjen sem sledil napevom in besedam, kar začutim, da me nekdo nalahno drega. Ozrem se in zagledam na iztegnjeni roki ameriškega vojaka-črnca velik kos čokolade. Odkimam, a čokolada ne izgine spred mojih oči in prijetno ščegeče v nos. Pogledam možu v obraz in vidim, da mu solze polze preko lic. Skloni se do mene in zašepeta na uho.

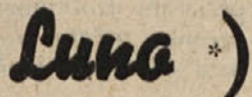
„Čudovito, prekrasno! Imam občutek, da sem doma...”

Šele leta pozneje, ko sem spoznal lepoto duhovnih pesmi njegovih rojakov, sem se zavedal globine in vrednosti poklona, ki ga je črni mož slovenski pesmi napravil. —

JULES VERNE:

6

Potovanje na



— Že nekaj mesecev, se sprašujem, dragi tovariši, je povzel Barbicane, če ne bi mogla ostati zvesti našemu strokovnemu delu in se lotiti kakega velikega poskusa, ki bi bil vreden devetnajstega stoletja in če ni balistična znanost že toliko napredovala, da bi se nam tak poskus tudi posrečil. Po dolgem iskanju, delu in računanju sem prišel do prepričanja, da lahko uspešno izvedemo zamisel, ki bi bila neizvedljiva v vsaki drugi deželi. In o tem načrtu, ki sem ga dolgo časa pretehtaval, bom govoril v svojem današnjem spotočilu. Vreden je vas in slavne preteklosti „Topniškega kluba” in po vsem svetu bo dvignil veliko hrupa.

— Veliko hrupa? je vprašal neki ognjevitji topničar.

— Veliko hrupa v pravem pomenu besede, je odgovoril Barbicane.

— Ne prekinajte govornika! se je oglašilo več poslušalcev.

— Zato vas prosim, dragi tovariši, da me pazljivo poslušate.

Zborovalce je zajela mrzlična napetost. Barbicane pa si je z naglo krenjjo popravil cilindri in nadaljeval z mirnim glasom:

— Dragi tovariši! Med vami ni nikogar, ki še ne bi bil videl lune ali ki ne bi vsaj slišal govoriti o njej. Ne čudite se, da sem vam prišel govoriti o „nočnem soncu”. Mor-da nam je namenjeno, da postanemo Kolumbi tega neznanega sveta. Skušajte me razumeti, podpirajte me z vsemi svojimi močmi, pa vas bom povedel k osvojitvi lune in njeno ime se bo pridružil imenom šestindvajsetih držav, ki sestavljajo veliko ameriško Zvezo!

— Živela luna! je zaklical ves „Topniški klub”, ko en mož.

— Luno so proučili že od vseh plati, je povzel Barbicane; natančno so ugotovili njeno gmoto, gostoto, težo, obseg, ustroj, gibanje, razdalja in njeno vlogo v sončnem sestavu; izdelali so selenografske zemljevide, ki so ravno tako popolni, če ne še bolj, kakor zemeljski zemljevid, fotografija je izdelala izredno lepe posnetke našega satelita. Z eno besedo, o luni vemo vse, česar nas morejo naučiti matematika, astronomija, geologija in optika, toda doslej nismo še nikdar stopili z njo v neposredno zvezo.

Pri teh besedah je zašumel po dvorani silovit val zanimanja in presenečenja.

— Dovolite mi, je nadaljeval Barbicane, da se na kratko spomnim tistih gorečnikov,

2) Od grške besede „selene”, ki pomeni luno.

ki so radi potovali v domišljiji in trdili, da so prdrli v skrivnost našega satelita. V sedemnajstem stoletju se je neki David Fabricus bahal, da je videl s svojimi lastnimi očmi prebivalce lune. Leta 1649 je neki Francoz, Jean Baudoin objavil spis: „Kako je Dominik Gonzales, španski pustolovec, potoval na luno.” V istem času je Cyrano de Bergerac objavil tisti slavni potopis „Drugi svet”, ki je imel v Franciji toliko uspeha. Pozneje je neki drugi Francoz — ti ljudje se mnogo ukvarjajo z luno — napisal knjigo „Svetov je več”, ki je bila za tisto dobo prava mojstrovina; toda znanost napreduje in pohodi celo mojstrovine. Okoli leta 1835 pripoveduje knjizica, prevedena iz „New York Američana”, kako se je sir John Herschell odpravil na Rtič dobre nade študirat astronomijo in je s pomočjo teleskopa približal luno na 72 metrov. Tedaj je čisto razločno videl votline, v katerih žive povodni konji, zelene gore z zlatimi robovi, kostrune s slonokoščeni rogovi, bele srne in ljudi s podobnimi peruti, kakor jih imajo netopirji. Ta brošura, ki jo je spisal Amerikanec Locke, je doživela zelo velik uspeh. Kmalu pa se je izkazalo, da je delo znanstvena potvorba in Francozi so se začeli prvi iz avtorja norčevati.

4) V Franciji ga je objavil republikanec Laviron, ki je padel leta 1849 pri obleganju Rima.

Smečica, ki ni bila okrašena

(Nadaljevanje s 7. strani)

rejo zažgati drevesca. Tako je z zadovoljnim srcem pričakovala božične praznike.

„Krasna bom“, si je mislila. „Upajmo, da bo pri hiši tudi kaj otrok, ki me bodo občudovali. Mora biti res diven pogled, ko se otroci vsujejo v sobo in navesijo svoje nogavičke na moje veje!“ Resnično sočutje jo je navdajalo do drevesc, ki so jih kupci odnesli kar prve dni. Mislila si je, da bi bilo najlepše, ako bi jo kdo kupil in odnesel prav na sveti večer. Takrat jo bo nekdo v zamolknem snežnem blesku večernega mraka izbral ter jo previdno pritrtil na blatnik avtomobila — in hajdimo na pot! Snežne verige bodo veselo žvenkljale po zaledeneli cesti. V duhu ji je že vstajala podoba velike sobe s kaminom, v katerem bo veselo prasketal ogenj, potem pritenjeni šum papirja pri razvijanju okraskov. In naenkrat se bo oglasilo: „Oh, kako lepo drevesce!“ In kako ponosno se bo ona s svojega železnega stojala dvigala proti stropu ter širila veje!

Toda mineval je dan za dnem. Eno za drugim so odhajala drevesca, in našo jelko je že začenjalo skrbeti. Kajti kdor koli jo je pogledal, jo je ošvrknil z neprijazno besedo. „Prevelika“, je dejala neka gospa. —

Pozno zvečer, ko so bile že vse trgovine zaprte, je prišel trgovec, da pospravi okrog prodajalne. Kos lesenega plota, posekane veje, nekaj praznih sodčkov in par drevesc, ki jih tudi nihče ni maral, je trgovec skozi odprtino pri tleh zmetal v klet. Zaprl je vrata in tako je sedaj ležala jelka v temi. Ena izmed njenih vej, ki se je pri padcu zapognila, jo je tako bolela, da bi najraje veka-ta, ko bi mogla. Najbrž je bila zlomljena. „To je torej moj Božič“, si je mislila.

Ves dan je bilo tiho v kleti. Samo tu pa tam je rahlo počilo, ko se je katero izmed dreves poskušilo stegniti. Nad njimi, zunaj na pločniku pa so podrsavali koraki, od cerkva so brneli zvonovi, vendar se ji je vse skupaj zdelo nekam turobno. Bila je razočarana. Po velikih pripravah pač vsak praznik nekoliko razočara. Zaničevana jelkova drevesca so pa ležala na kamnitih tleh ter gledala, kako se je odsev plamena iz peči za centralno kurjavo odbijal v kovinski piskvi sekire, ki jo je bil nekdo tam pozabil.

Na dan po Božiču je prišel mož, ki je hotel nekaj zelenih vej, da z njimi prekrije grob. Trgovec z zelenjavo je najprej segel po sekiri, nato pa je brez obotavljanja pograbil še drevesca. Ta so bila že tako pobita, da se niso prav nič razburjala. „Štrk,

pijo po pet centov (grošev) za kos ter jih uporabijo kot fizičlovke in kolje za vinsko trto. Zaradi tega so morda na koncu vendarle (in tukaj se začne veselejši del naše zgodbe) srečnejše kot drevesca, ki so bila okrašena za Božič. Gredo zopet nazaj v svežo pomladansko zemljo, in ko začne sonce gorkeje sijati, po njih z zavijači splezajo vinske trte ali fižol, kmalu nato jih kraste grozdi zlatih kroglic ali pa z njih žarijo rdeči cvetovi fižola in so vsaj tako lepe kot katero koli božično drevo.

Nekega dne so torej okleščene in zaprašene jelove kole prinesli iz kleti in jih vrgli k mnogo drugim na tovorni avtomobil. Tovornjak je odropotal po beli cesti na deželo. Kmet jih je razložil z voza ter jih je na dvoiriču prislonil ob zid kašče. V tem je stopila na prag njegova žena in vzkliknila: „Poglej, to je, kar že tako dolgo iščem. Lep dolg kol z vilicami na vrhu! Jim, deni ga na stran, ta mi bo služil za razbešanje perila.“

Bilo je prvič, da je kdo našo jelko pohvalil. V njenem napol osušenem in zgrbljenem srcu je zaplala zadnja kaplica soka. Zasadili so jo v tla na skrajnem koncu perilne vrvi, tako da je stala prav blizu cvetlične grede. Vilice, ki niso smele nositi božične zvezdice, so bile prav primerne za to, da so nosile vrvi. Bil je pralni dan in kmalu je kmetica prinesla mokro perilo ter ga razobesila, tako da je plahutalo v čistem, svežem vetriču in se kmalu osušilo. In prav na koncu, poleg vrha jelke, je visel par otroških nogavičic.

S tem pa še ni konec zgodbe, ki si jo pošepetavajo jelke v vetru. Jelka, ki ni doživela božičnega krása, je s takim zadovoljstvom opazovala nogavičke in druge čedne reči, ki so se majale v vetru, kot da bi čakale, da jim kdo eno prisoli, ni med tem prav nič pazila, kaj se dogaja pod njo, oziroma se poganja navzgor. Nek slak je ujel jelkino steblo in je že prav pridno plezal okoli in okoli proti vrhu navzgor. In nekega jutra, ko je prišla kmetica na dvorišče in hotela jelov kol prestaviti drugam, je to videč, vzkliknila: „Te pa ne smem vzeti v stran, slak je splezal že skoraj do vrha.“ — To je bilo res: okleščeni kol se je ves lesketal v plavah in rdečih cvetnih kelihih „Jutranje krasote“.

Stare jelke v gozdu so prepričane, da drevesca, ki ne užijejo božičnega krása, zato pozneje vedno kaj lepega doživijo. One celo verjamejo, da bi tak božični jelov kol mogoč nekoč služiti kot opornik čarobnemu fižolu — kot v tistih pravljicih, ki pripoveduje o dečku, ki je po čudežnem fižolu splezal navzgor in z njega pobil velikana. Ko se to zgodi, bo svet znova poln pravljic.

Blagoslovljene božične praznike

ter srečno novo leto vsem slovenskim kmetom

Kmečka gospodarska zveza

„Ne, te ne maram.“ je dejala druga, „ima preveč redke veje.“ — „Saj ji lahko odsekam vršičke, potem bo pa pravšna“, je menil trgovec. Našo jelko je streslo, toda kupovalka je medtem že odšla naprej in si ogledovala neko drugo drevesce. — Jelko so nekatere njene veje hudo bolele, kajti trgovec jih je s trdo roko neusmiljeno upognil navzgor, da bi drevescu dal vabljevo obliko.

Na drugi strani je bila veleblagovnica. Bleščeče izložbe so bile prenapolnjene z raznimi krasotami in dobrotami. Kadar so se odprla vrata, je mogla videti, kako se na hodnikih drenjajo ljudje, težko obloženi z zavoji in zavojčki, kako se zadovoljno previrajo in odmikajo eden drugemu. Zmešnjava glasov, podrsavanje korakov in večno pozvanjanje blagajne je prihajalo prav na ulico. Jelki so pobliski čudovitih barv jemali vid. Bili so okraski za drevesca, ki so bila bolj srečna kot ona. Bolj se je bližal praznik, večja je postajala gneča na pločnikih. Lepša drevesca, ki niso bila tako visoka kot ona, a so imele gostejše veje in bila lepše raščena, je trgovec postavil pred njo. Ko so bila tudi ta prodana, je mogla vrvež celo preveč natančno opazovati. Nato jo je trgovec pokazal neki ženi, ki je hotela kupiti prav poceni drevesce. „Tole vam dam za en dolar“, je dejal trgovec. Bila je le ena tretjina cene, ki jo je trgovec najprej postavil zanjo, a kljub temu se žena ni odločila za nakup. Šla je preko ulice in je v trgovini za igrache kupila božično drevesce iz umetne snovi. Trdo je mož porinil jelko zopet nazaj, tako da je zdrsnila ob steni in padla na tla. Nihče se ni pomujal, da bi jo dvignil. Pa jelki je bilo skoraj prav, kajti sedaj ji vsaj pogled na vrvež ni povzročal novih bolečin.

In nato je prišel sveti večer. Bilo je oblačno in droben dež je rosil. Na uvozni cesti poleg trgovine so ljudje sneg razhodili v nesnažno brozgo. Ko se je jelka znašla tam med polomljenim lesenim plotom in odlomljenimi vejami, so jo objele čudne misli. V molčečih gozdovih na severu je njen razboljeni štor bil že globoko zakrit s snegom in pozabo. Mislila je na zimski blišč gozdov, na visoka drevesca s srebrno skorjo ter belimi blazinami na njihovih širokih vejah, na rulečo pesem samotnega vetra. Spominjala se je krepkega, toplega občutka, ko so se njene korenine oprijete globoko v varno zemljo. Lep občutek je to. Je nekaj takega za drevo kot je za nas kadar se s prsti nog do konca stegnemo v topli postelji. In vsemu temu se je odpovedala zato, da sedaj leži zaničevana in pozabljena v tem zanemarnjenem vohu. Škornji, od katerih je brizgala brozga, doneči zvonovi, hrupna vozila, vse to je šlo mimo nje. Od jeze in pomilovanja s samim seboj se je začela rahlo tresti. „Nobene igrache in nobenega okrása ni zame,“ je žalostna premišljevala in pri tem je spustila nekaj iglic od sebe.

štrk“ je rekla sekira in prijetno dišeče veje so bile preč. Gola stebila je trgovec vrgel v bližnji kot.

Sedaj je naša jelka, ali jo kar je pač od nje še ostalo, imela več kot preveč časa za premišljevanje. Občutiti ni mogla več ničesar, kajti drevesca čutijo z vejami, mislijo pa z deblom. In kaj si je mislila, med tem ko se je počasi sušila in postajala toga. Mislila si je, da je bilo pač zelo nespametno njeno početje, ko si je predstavljala pred seboj tako srečno in veselo bodočnost, obenem pa je pomilovala druge mlade jelke, ki so še rastle v svežem gorskem svetu ter se predajale istim rožnatim sanjam.

Gotovo ne veste, kaj se zgodi z debli preostalih božičnih jelk! Tega tudi ne morete uganiti. Pridejo kmetje z dežele in jih ku-

Ureditev manjšinskega vprašanja

Tiskovna konferenca predstavnikov osrednjih slovenskih organizacij v Celovcu je bila zelo koristen korak k boljšemu poznavanju in razumevanju narodnostnega problema na Koroškem. Dokaz zato so tudi časopisna poročila, ki so bila vsa, razen ene žalostne izjeme, vseskozi objektivna.

Uradno glasilo koroške deželne vlade „Kärntner Landeszeitung“ je prinesla zelo obširno poročilo, čigar glavne točke prinašamo za naše bralce.

„Vsebina tega razgovora je bila za Slovence še neurejena izvršitev člena 7 avstrijske državne pogodbe (Manjšinska zaščita). Kot sta izjavila prof. dr. Tischler in dr. Franci Zwitter, po pravomočnosti državne pogodbe, v kateri se je Avstrija obvezala priznati slovenski in hrvaški manjšini gotove pravice, je do danes bila ustanovljena le državna gimnazija za Slovence v Celovcu, za katero se je javilo 125 učencev. Od teh je 113 uspešno napravilo sprejemni izpit, ob začetku šole se pa je javil 101 dijak za vpis. Kot je prof. dr. Tischler izjavil, so potem trije dijaki izstopili, ker so bili njih starši očitno stavljeni pod gospodarski pritisk. Pet dijakov, katerih državljanstvo ni bilo urejeno, je moralo biti odpuščenih.“

Kot poroča list dalje, je dr. Zwitter izjavil, da do danes niso bili izsledeni atentatorji na spomenik v Velikovcu in „tisti, ki so zbijali na tla slovenske napise. Napadov na Slovence oblasti ne zasledujejo itd. Z ohranitvijo dvojezičnega šolstva, je izjavil nadalje, bo preprečeno razdvajanje vasi v nacionalnem pogledu. Pri vedno širši evropeizaciji naše dežele je gotovo skoraj samo po sebi umevno, da mladina zna vsaj drugi deželni jezik.

Nato so novinarji stavili tako dr. Tischlerju kot tudi dr. Zwitterju vprašanja temeljnega značaja v zvezi s vprašanjem dvojezične šole in glede pojma manjšine.“

V teku razgovora, ki je zelo stvarno potekel, so predstavniki manjšine pokazali pripravljenost za sporazumno rešitev teh vprašanj. Odklonili so pa sleherni glasovanje, ki v sedanjih napetih razmerah ne bi prineslo nobene rešitve šolskega vprašanja. Tudi glede pojma manjšine so odklonili načelo

„priznanja“, ampak so zahtevali določitev po objektivnih znakih.

Tiskovna konferenca je nudila tudi priložnost za pojasnitev vprašanja toliko razkričanih nakupov zemljišč po slovenskih zadrugah na Koroškem. Predstavniki Zveze slovenskih zadrug je s številkami in stvarnimi podatki dokazal, da teh nakupov sploh ni bilo ter da imajo radi odprodaj zadruge danes manjšo površino zemljiške posesti kot leta 1938. „Kako nesmiselna so poročila v tisku o takozvanih slovenskih nakupih zemljišč, dokazuje neka časopisna vest, po kateri so baje slovenske zadruge kupile neko žago pri Labotu za 25 milijonov šilingov. Zveza slovenskih zadrug, ki obstaja že 60 let, ima pa v resnici le premoženje v vrednosti 16 milijonov šil.“ zaključuje poročilo v „Kärntner Landeszeitung“.

Ptičke ob oknu



Janezek, poglej to ptičko,
pisano siničko:
sladko je prepevala,
vso mladoletje.

Cez poletje
gnezdece polnila
z drobnimi je jajčki
(kot velikonočni zajčki).

Ko zvalila
je mladičke,
zbirala črvičke
je škodljive.

Glej, kako so ljubeznive
naše ljube ptičke!

Zdaj je prišla mrzla zima,
Ptička nič za jesti nima,
in ob oknu zrnja prosi.

Janezek, le vzemi ceno,
z nje pa zrnje kleno
tu pod okence natrosi.

Več, da ptička pesmi nosi
za pomlad zeleno.

Milka Hartman

Slovenski zastopniki pred parlamentarci na Dunaju

Za 13. november sta bila telefonično pozvana na Dunaj predsednik Narodnega sveta dr. Jožko Tischler in predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter, da pred parlamentarnim pododborom obrazložita slovensko stališče k členu 7 državne pogodbe. Oba zastopnika sta pred državnimi poslanci jasno iznesla in v vseh vprašanih slovensko stališče, ki je bilo izpovedano v Spomenici leta 1955 in v številnih vlogah na razna ministrstva. Značilno za ta razgovor pa je bilo dejstvo, da so vsi nekoroški poslanci z velikim razumevanjem sledili izvajanju slovenskih zastopnikov, koroški poslanci pa so vztrajali v svoji koroški ozkosrčnosti.

Z ozirom na to, da je nek nekoroški državni poslanec potrdil, da je dvojezična šola rešila južno državno mejo, da je predsednica posvetovanja Lola Solar izjavila, da so slovenske zahteve tako naravnane, da o njih sploh ne bi bilo treba razmotrivati, pa ostaja žalostno dejstvo, da koroški nacionalisti nočejo razumeti novega političnega položaja v Evropi in niti ne v Avstriji.

Toda spričo odporne sile slovenskega ljudstva na Koroškem se je že sedaj izkazalo, da bo to vprašanje končno treba reševati v duhu naravne pravičnosti in evropske solidarnosti.

Blagoslovljene in vesele božične praznike ter srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem z zavestjo, da bi tudi v letu 1958 ostali zvesti domači tverdi



Joh. Lomšek

ŠT. LIPŠ (TIHOJA)
P. DOBRLA VES

Vsem odjemalcem tudi sporočam, da dostavimo naročene oz. kupljene predmete na dom.

Posvetovanje staršev na slovenski gimnaziji

V torek, dne 17. decembra, je bil na Državni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu »Dan staršev«. Starši so se polnoštevilno poslužili možnosti, da se osebno seznanijo s profesorji svojih otrok in se pogovorijo z njimi o zadevah šole.

Istočasno so se starši tudi posvetovali o ustanovitvi Združenja staršev, kakor obstoje in vseh srednjih šolah in kakor je tudi predpisano s strani prosvetnega ministrstva. To združenje ima nalogo, da starše in šolo tesno povezuje in da na drugi strani pomaga tudi pridnim revnejšim dijakom s podporami.

Izvoljen je bil odbor, ki naj pripravi pravila in jih vloži pri oblasti, da bi potem ob Veliki noči mogoče občni

Božična miza

(Nadaljevanje s 5. strani)

navadi je, da se pripravi perutina ali teletina. Prinašamo dva

1. Goveja juha z jetrnimi črnimi ponvičnikom (Leberschöb) in pečena kokoš, dušen riž, mešana soljan kompot in božična torta.

2. Kurja obarna juha (Einmachs) pečenimi drobtinovitimi cmoki. — Svi pečenka, pečene krompirjeve kroglice, nata solata, indijančki, črna kava.

*Vesele praznike in srečno novo leto 1958,
polno delovnih uspehov želijo svojim
odbornikom, članom in prijateljem*



ZVEZA SLOVENSКИH ZADRUG V CELOVCU

IN V NJEJ ZDRUŽENE

Hranilnice in posojilnice

Kmečke gospodarske zadruge

Južnokoroška gospodarska zadruga


Živinorejske zadruge

Južnokoroška semenarska zadruga

Podporno društvo proti požarnim škodam v Selah

TER NJIHOVE POSLOVALNICE, PODRUŽNICE IN PODJETJA

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1958

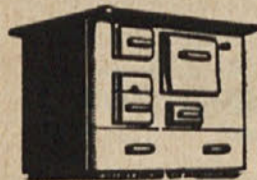
Družina HANZI in STANA MILLONIG KAZAZE	Vsem cenjenim odjemalcem in znancem družina URBAS, kovač, VELIKOVEC	DRUŽINA HUTTER GLOBASNICA	Gostilna in trafika RASTOVČNIK KOPRIVNA pri ZELEZNI KAPLI
Vsem znancem in prijateljem VALENTIN KASSEL ZELINJE	DRUŽINA MIKLAW PODHOM pri DOBRILI VESI	Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem JURIJ KONEČNIK kovač v GLOBASNICI	DRUŽINA ROGARJEVA BOROVNICA PRI APAČAH
Vsem sorodnikom in znancem JENSACEVA DRUŽINA VEČNA VES	Vsem odjemalcem in znancem FRANCE LIENHARD krojač v ZGORNJIH LIBUČAH pri Pliberku	DRUŽINA KEBER LEPENA	Vsem gospodarjem in znancem vesel Božič in uspešno novo leto 1958 želi JANKO JANEŽIČ LEŠE PRI ST. JAKOBU
Vsem znancem in prijateljem, družina URANK FRANC, pd. PETREJ ENCELNA VES	Vsem cenjenim odjemalcem in znancem CIRIL RUDOLF kolarski mojster BISTRICA NAD PLIBERKOM	Družina ORAŽE, pd. KEŽAR LEPENA	ANDREJ KARICELJ župnik ST. JAKOB V ROŽU
Vsem sedanjim in bivšim faranom, sobratom in bolnikom milostipolne praznike DOBERNIK JOŽEF župnik v GLINJAH		Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem DRUŽINA BISTRICNIK OBIRSKO	
Družina OLIP, pd. FRONCEJ v SELAH		Vsem cenjenim gostom in odjemalcem MIHA GABRIEL pd. TIŠLER trgovina in gostilna ST. JANZ v Rožu	
Vsem cenjenim odjemalcem, gostom in znancem moje trgovine in gostilne, želita MALLE JOŽE in GRETI ST. LENART V LJUBELJU		Vsem gostom iz Šmihela in Pliberka gostilna LUDMILA MLINAR SMIHEL pri Pliberku	
Vsem prijateljem in znancem, družina SUPANC Tomaž, pd. KRUMPL ZRELEC		Dr. FRANC ZEICHEN župnik ST. RUPERT pri Velikovcu	
Vsem prijateljem, posebno bivšim izseljencem, družina RAINER Matevž, pd. SUŠNIK LOGA VES		Vsem naročnikom in bralcem „Našega tednika“ DRUŽINA MALEJEVA LEPENA	
Vsem sorodnikom in znancem DRUŽINA MOSTEČNIK PODRAVLJE		Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi družina WILHELM WINKLER trgovina z urami in nakitom VELIKOVEC, Glavni trg 138	
Vsem znancem in prijateljem IVA in FRANC ZABAVNIK BRDO PRI SMOHORU		Vsem cenjenim odjemalcem in znancem Zastopstvo Johann Kastrun BELA pri Zelezni Kapli	
JAKOB MOSCHITZ župnik BRDO PRI SMOHORU		Zivinozdravnik Dr. SIMON JANAH KOTMARA VES	
JAKOB ŠKOFIČ župnik v LOCAH OB BASKEM JEZERU		IGERC MATEJ župnik na SUFI	
Faranom in znancem FRANC BRUMNIK župnik v KOTMARI VESI		Vsem svojim odjemalcem in prijateljem želi družina JOŽE WACKOUNIG, kovač v MLINCAH	KOBAN TOMAŽ ST GANDOLF pri Kotmari vesi
Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem krojaštvo Hilde in Alexander KLAURA ZELEZNA KAPLA, Tel. 236	Vsem sorodnikom in znancem, družina JELEN FRANC, pd. VOLINA ZGORNJE LIBUČE	JOŽEF KOGLEK župnik v SKOCIJANU	Vsem cenjenim odjemalcem in gostom F. FRANK trgovina, gostilna in mlin ST. JAKOB v Rožu
Sorodnikom, znancem in prijateljem, družina HRIBAR FELIKS, pd. JEREB in FURIJAN OBIRSKO	TOMAŽ DUMPENIK Svetnik Okrajne kmetijske zbornice v Velikovcu STEBEN V PODJUNI	ŠTEFAN MESSNER provizor v ZELEZNI KAPLI	Vsem gostom Anna HUTTER pd. ŠOŠTAR gostilna v GLOBASNICI
VALENTIN POLANŠEK šolski upravitelj z družino na OBIRSKEM	Vsem izseljencem in znancem DRUŽINA TOLMAJER RADIŠE	DEKANIJSKI URAD PLIBERK	FARNA MLADINA v ST. JANŽU v Rožu Vsem fantom in dekletom v župniji
Vsem cenjenim gostom, znancem in prijateljem, gostilna SMERTNIK, pd. KOVAČ OBIRSKO	Vsem znancem in prijateljem po širnem svetu JOŽEF PICEJ župnik v ŠMIHELU	Vsem znancem in prijateljem TOMAŽ HOLMAR provizor na OBIRSKEM	Vsem zavarovalcem želi inšpekcija Jadranske zavarovalne družbe „Riunione“ vesel Božič in srečno novo leto FRANC NACHBAR CIRKOVČE pri Pliberku
Vsem odjemalcem in znancem, krojaški mojster WESENSCHEG PRIMUS ZELEZNA KAPLA, Glavni trg, 80	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem širom domovine DRUŽINA RUPIJEVA VELINJA VES	DREVESNICA ing. MARKO POLZER ST. VID v Podjuni	ALOJZIJ NEMEC kaplan v SKOCIJANU
JOHANN KEŽAR grabljar HORCE pri ST. VIDU v Podjuni	MARTIN SKORJANC župnik v SVEČAH	Vsem odjemalcem in znancem v Šmihelu in okolici TEREZIJA in FRANC KUŠEJ trgovina SMIHEL pri Pliberku	Vsem cenjenim odjemalcem STANKO SRIENC OBIRSKO

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1958

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina KARNIČAR pd. VARH na OBIRSKEM	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem želim iskrenega božičnega veselja in obilo blagoslova anno domini 1958 RUDOLF SAFRAN DBRLA VES	TOMAŽ ULBING župnik SKOČIDOL	Vsem bivšim tečajnicam, članicam Zveze bivših gojenk gospodinjstkih šol, ter vsem prijateljem MILKA HARTMAN
Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem družina VALENTIN HARTMAN v KORTAH	Vsem odjemalcem, gostom in znancem trgovina in gostilna KOFLER DOLNJA VES, SMARJETA V ROŽU	Vsem znancem in prijateljem družina Jože URANK, pd. KAVH ENCLNA VES	Družina Dr. JOŠKO TISCHLER CELOVEC
Vsem cenjenim odjemalcem JOŠKO ČIMŽAR trgovina z mešanim blagom KOTMARA VES	Vesel Božič in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem DRUŽINA SMRTNIKOVA v KORTAH	Vsem bralcem „Našega tednika“ AICHOLZER LOJZA pri MIKLAVŽU na DRAVI	Dr. VALENTIN INZKO SVECE v Rožu
Družina GRIL, pd. JEGART PLAZNICA	Vsem cenjenim odjemalcem KARL KOGOJ trgovina z mešanim blagom ZELEZNA KAPLA Podružnica: SUHA-REBRCA	Vsem cenjenim odjemalcem in znancem TRGOVINA FRANC RAUTER ST. JAKOB v Rožu	Vsem znancem in sorodnikom EMICA HORNBOCK CELOVEC — ST. JANŽ v Rožu
Vsem prijateljem in znancem ter sorodnikom doma in v Ameriki želi družina TRAMPUŠ, pd. BOŽIČ DOB pri PLIBERKU	Vsem znancem in prijateljem, družina STERN, pd. PLESNIKAR v KORTAH	Vsem znancem in cenjenim gostom GOSTILNA BOŽIČ APACE	Vsem znancem in sorodnikom PAVLA DOUJAK CELOVEC
Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem DRUŽINA ZABLATNIK BILNJOVS	Vsem kmetom in odjemalcem želi prijetne božične praznike in uspešno leto 1958, mesarija FRANC ERLACH DOBJE ob Baškem jezeru	Vsem znancem in prijateljem DRUŽINA PRISTOVNIK SELE	Vsem sorodnikom in prijateljem DRUŽINA BLAŽEJ CELOVEC — PODLIBIČ
JOŽEF STICH župnik BILCOVS	Vsem svojim klientom in znancem želim veseli Božič in srečno novo leto DRUŽINA ARBEITSSTEIN PLIBERK	MARTIN KUCHLER župnik GOZDANJE	Vsem znancem in prijateljem DRUŽINA WOSCHITZ CELOVEC
Vsem odjemalcem in znancem MIZARSTVO KOVAČIČ PODJERBERG — ST. ILJ ob Dravi	DRUŽINA WEISS krojaštvo ST. JANŽ v Rožu	IGNAC ZUPAN župnik v ŽVABEKU	REZIKA HOBEL CELOVEC ROJAKOVA DRUŽINA ST. VID V PODJUNI
Vsem naročnikom in bralcem „Našega tednika“ ANTON DOLINSEK inkasant „Našega tednika“ BELA pri ZELEZNI KAPLI	Vsem znancem in prijateljem DRUŽINA UŽNIKOVA SELE	Družina LESJAK, pd. POSTRANJAK BREG pri ROŽEKU	Vsem prijateljem — koroškim in po širnem svetu JOŽE HOČEVAR CELOVEC
NIKO MARKTL župnik v ROŽEKU	Cenjenim gostom, odjemalcem in znancem, gostilna in trgovina MARIA PAULITSCH BELA pri Železni Kapli	Vsem sobratom-duhovnikom, rojakom in bivšim faranom VILKO PIPP provizor GRADENEGG, P. Feistritz Pulst	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem DRUŽINA RESMAN VETRINJ
Vsem dragim znancem, dolinskim romarjem in dobrotnikom ZUPNI URAD POKRČE	Vsem izseljencem, prijateljem in znancem DRUŽINA OICL in GALLOB ZGORNJI BREG	Vsem članicam Zveza absolventk gospodinjstkih šol	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem MIHEJ BOHM in družina MESSNER TALE pri PODGORJAH
Vsem odjemalcem in znancem trafika AVGUŠTIN SAFRAN BILCOVS	AVGUŠTIN ČEBUL župnik ST. LENART PRI 7 STUDENCIH	Vsem bralcem „Našega tednika“, vsem prijateljem in znancem po širnem svetu, vsem Slovencem KAREL MAUSER CLEVELAND, OHIO	Vsem znancem in prijateljem GOSAR R. frizerka KAPLA ob Dravi
BARBIČ MIHAEL župnik PECNICA	Vsem znancem in prijateljem DRUŽINA KALIŠNIKOVA SELE	Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem DRUŽINA HARTMAN v LIBUČAH	Vsem znancem in prijateljem DRUŽINA STARC CELOVEC
Vsem prijateljem in znancem doma in v tujini SUKIČ JANŽ provizor SMIKLAVŽ NA DRAVI	Vsem cenjenim gostom in znancem GOSTILNA PRANGER ZMOTIČE — BRNCA	ANA PERCHINIG CELOVEC, Feldhofgasse 8	LOVRO SADJAK in družina KLANČNIKOVA RINKOLE
Družina Dr. VINKO ZWITTER ST. JAKOB V ROŽU	Vsem znancem in prijateljem PETER OLIP SELE	Vsem fantom in dekletom v župniji FARNA MLADINA v ZELEZNI KAPLI	Vsem znancem in prijateljem DRUŽINA NACHTIGALL CELOVEC
Faranom in znancem KUCHLING ANTON župnik v ZILJSKI BISTRICI	Vsem cenjenim odjemalcem in znancem HRIBERNIK PETER mizar SLOVENJI PLAJBERK	Vsem znancem in prijateljem TRATNIKOVA DRUŽINA LEDINCE	Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem znancem in prijateljem družina FRANC KROPIVNIK RUTE — RINKOLE
Vsem dragim v Ameriki in Holandiji, sorodnikom in sobratom, svojim faranom, vsem prijateljem našega lista želim mnogo božičnega veselja in sreče v novem letu ALOJZIJ VAUTI selski župnik.	 Vsem izletnikom in odjemalcem želi družina STEFAN SIENČNIK DOBRLA VES	Vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem želim vesele božične praznike in srečno novo leto EGON BUCHBAUER Elektro-radio DOBRLA VES	 Vsem sorodnikom in znancem družina JANEZ MIKLAVČIČ GORINČICE 16 pri St. Jakobu v R.
Župnijski urad KAMEN V PODJUNI želi vsem faranom, posebno tistim, ki so sodelovali pri popravilu cerkve, blagoslovljene praznike in srečno novo leto.	 Vesele božične praznike in srečno novo leto želijo svojim odjemalcem podjetja RUTAR	v ŽITARI VESI v ST. VIDU V PODJUNI in PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA v DOBRILI VESI	Dravljonom, Bilčovščanom, vsem znancem in prijateljem doma in po širnem svetu Prof. dr. PAVLE ZABLATNIK CELOVEC

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1958

<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Ziljska Bistrica</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Šteben pri Beljaku</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Velikovec</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Pliberk</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>
<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Šmihel pri Pliberku</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Globasnica</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Dobrla ves</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Železna Kapla</p> <p>želi vsem svojim članom, vlagateljem in sodelavcem bogato-blagoslovljene obične praznike ter uspešno in srečno novo leto 1958.</p>
<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Šmarjeta v Rožu</p> <p>želi svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto 1958.</p>	<p>HRANILNICA in POSOJILNICA Št. Jakob v Rožu</p> <p>želi vsem svojim članom in vlagateljem vesele božične praznike in uspešno novo leto.</p>	<p>KMEČKA GOSPODARSKA ZADRUGA Pliberk</p> <p>želi vsem zadružnikom in svojim odjemalcem vesele praznike in uspešno novo leto 1958</p>	<p>Vsem zadružnikom in odjemalcem v Železni Kapli in okolici</p> <p>KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA</p> <p>BELA-ŽELEZNA KAPLA, r. z. z. o. j.</p>
<p>Vsem slovenskim akademikom, duhovnikom in Slovencem doma ter širom sveta želijo milostipolne božične praznike in blagoslovljeno novo leto</p> <p>SLOVENSKI BOGOSLOVCI v CELOVCU</p>	<p>Vsem prijateljem in znancem vesele praznike in srečno novo leto</p> <p>DRUŽINA ZERZER v SVEČAH</p>	<p>Vsem prijateljem, znancem in odjemalcem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto</p> <p>VALENTIN PLANTEU grablar, vilar in coklar VELIKOVEC — REZINJA</p>	<p>Mlinar iz GRPIC</p> <p>PETER PACHER</p> <p>želi vsem svojim melovcem iz fare Št. Lenart in Brnce prav vesele božične praznike in srečno novo leto, da bi me tudi v letu 1958 tako pridno obiskovali.</p>
<p>Vsem dekletom širom Podjunske doline želi prav prijetne božične praznike in uspešno novo leto</p> <p>fantovska skupina »ČRN KLOBUK« v GLOBASNICI</p>	 <p>Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem</p> <p>HANS KREUTZ CELOVEC - KLAGENFURT St.-Ruprecht-Strasse 10</p>	<p>Blagoslovljene in vesele božične praznike ter srečno in uspešno novo leto želijo vsem svojim članom, igralcem in kulturnim delavcem v</p> <p>KRŠČANSKO KULTURNO ZVEZO</p> <p>včlenjene kulturno - prosvetne organizacije: Slovensko prosvetno društvo v Št. Vidu v Podjuni Slovensko prosvetno društvo v Štebnu v Podjuni Slovensko prosvetno društvo v Špitalu na Dravi</p>	<p>Slovensko kulturno društvo v Vogrčah Slovensko kulturno društvo v Celovcu Katoliško prosvetno društvo v Globasnici Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu Katoliško prosvetno društvo v Selah Zveza absolventk gospodinjskih šol Zveza pevskih društev Akademija slovenskih bogoslovcev v Celovcu Farna mladina v Doberli vesi Farna mladina v Št. Lipšu Farna mladina v Gorenčah Farna mladina v Št. Jakobu v Rožu Farna mladina v Štebnu pri Maloščah Farna mladina v Šmarjeti v Rožu</p>
<p>Najpristranejša voščila k božičnim praznikom in novemu letu želi odjemalcem in poslovnim prijateljem</p> <p>HANS BERGER ELEKTRO IN RADIO ZELEZNA KAPLA</p>	<p>Župan občine Blato</p> <p>MIRKO KUMER</p> <p>želi svojim občanom, sorodnikom, znancem in prijateljem blagoslovljen Božič in srečno novo leto.</p>	<p>KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO v GLOBASNICI</p> <p>želi vsem svojim članom, igralcem in kulturnim delavcem blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto, predvsem pa tistim iz naše fare, ki se nahajajo v Švici.</p>	<p>Odbor zveze slovenskih katoliških visokošolcev želi v svojem in v imenu članstva zveze vesele in blagoslovljene božične praznike ter srečno novo leto uredništvu, upravi in bralcem „Našega tednika-Kronike“. Vesel Božič in srečno novo leto želimo tudi vsem rojakom na slovenskem Koroškem.</p> <p>MADRID V ŠPANIJI</p>



Vesele božične praznike in srečno novo leto 1958 želi vsem svojim cenjenim kupcem in poslovnim prijateljem

HANS WERNIG Kmetijski stroji

KLAGENFURT

Paulitschgasse 8. (Prosenhof)
Tel. 35-02 in Hl.-Geist-Platz

Narodna šola v Št. Rupertu pri Velikovcu
in
Narodna šola v Št. Jakobu v Rožu

želita svojim dobrotnikom in nekdanjim gojenkam prijetne božične praznike, polne božje ljubezni in miru ter srečno novo leto!

Kmetijsko-gospodarska
šola v Tinjah

želi svojim dobrotnikom, profesorjem, nekdanjim gojencem, rojakom ter starejšim blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1958



**ROBERT
ERSCHEN**

preša za olje in mošt
STEBEN V PODJUNI

Allen verehrten Kunden und Freunden unseres Hauses entbieten wir die herzlichsten Wünsche zum

Neuen Jahr

und versprechen, daß wir auch 1958 durch unsere Preisgestaltung allen Volksschichten entgegenkommen.

Warmuth & Co.

VILLACH, HAUPTPLATZ 22

KARNTENS GRÖSSTES MODENWARENHAUS



Blagoslovljen Božič srečno novo leto

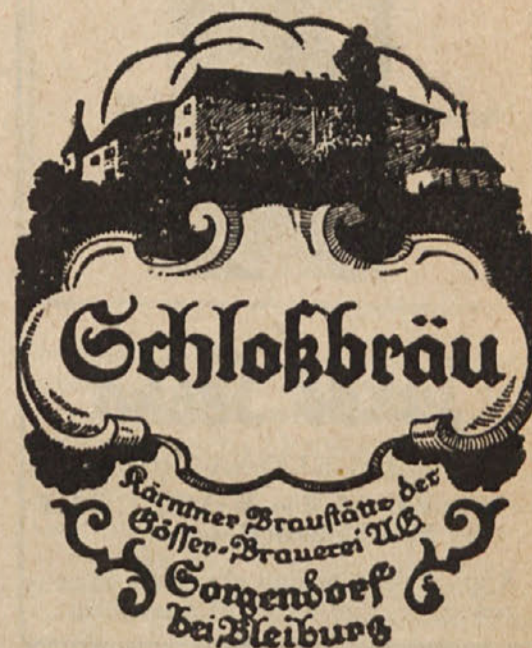
želijo vsem svojim prijateljem in znancem sledeče tvrdke



ALLEN UNSEREN
Inserenten
und
Freunden
WERBE- u. ANZEIGEN-
ABTEILUNG

VSEM NAŠIM
insertertom
in
prijateljem
želi vesele božične
praznike in srečno,
uspešno novo leto
OGLASNI ODDELEK

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem poslovnim prijateljem



Avtomatizirana dražba

Včasih smo bili vajeni pri dražbah slišati ono staro: kdo da več, v prvič, v drugič itd. Švicarji pa so za prodajo kmetijskih pridelkov uvedli popolnoma nov, pa izredno zanimiv sistem. Kmet ali pa kmetijska skupnost (oddaleč nekako podobna našim splošnim zadrugam) pripelje v tržnico na prodaj svoje pridelke. Trgovci - interese čaka na oštevilčenih sedežih in ko so si ogledali kakovost pripeljanega blaga, vsi napeto gledajo na veliko uro v ozadju tržnice. Ta ura pa ne gre v smeri urnega kazalca, pač pa ravno narobe od sto proti ena. Ko kupec smatra, da je kazalec prišel do cene, ki jo lahko plača, pritisne na električni gumb pred seboj, ura se ustavi, zaveti se njegova številka tako na uri kot na njegovem sedežu — in blago je prodano.

Konkurent, ki je prav tako napeto sledil padanju kazalca oziroma cene, ostane z dolgim nosom, pa čeprav je pritisnil na gumb le delček sekunde za prvim kupcem. Ugovora ni. Edini, ki ima pravico ugovora, je prodajalec, če smatra, da je kazalec družbene ure padel pod ceno, po kateri je v skrajnosti mislil prodati blago. Tedaj on pritisne na svoje stikalo in na plošči se zažlepi beseda „se ne proda“. Vsak prodajalec ima pravico nuditi isto blago le dvakrat dnevno. Vse gre mirno in brez hrupa. Električna opravi svoje tudi brez „prvič, drugič, tretjič in brez dokončnega udarca klavira“. Poljedelci so s tem sistemom izredno zadovoljni, navadno dosežejo kar ugodno ceno zaradi konkurenčnega strahu med trgovci.

Kaj pravijo naši možje k temu

Ob eritrejski obali Rdečega morja živi majhno arabsko pleme Rašaidov, kjer imajo vso oblast ženske. Do moči so prišle pred sto leti, ko si je neko sosednje pleme prisvojilo najboljše pašnike. Ženske so se nad strahopetnimi možmi tako razjezile, da so jim morali s prisego na koran prepustiti vso oblast. Samo ženske smejo nositi orožje. Može si zberejo one same in plačajo za krepkega družeta po 20 kamel. Ko odjezdijo boljše polovice na rop ali boj, morajo možje v šotorih negovati otroke in prati.

Kadar ženska rodi, njene tovarišice močno premlatijo tudi moža, češ naj še on poskusi malo porodnih bolečin. Če se kaj brani, ga žena kar spodri in si gre kupiti drugega. Podobna državnica je tudi sredi Arabije v oazi Muhlaf. Nad 600 podložniki ne vlada stari kalif Barda, ampak njegova mlada žena. Ta je organizirala ženski konjeniški oddelek. Otvorila je tudi šolo za ženske, da se izobrazijo. Za moške je ni treba, ker morajo opravljati le domača dela ali pa počivajo v senci palm in prosijo Alaha, naj da

ženam moči. V tej vlogi se čutijo kar zadovoljne.

Obstoji pa še tretja država Amaconk, in sicer na otoku San Blas ob obali Paname. Tu živi pod žensko nadvlado 15.000 Indijancev, ki pridelujejo precej kokosovih orehov. Vsi so obvezani k skupnemu delu; garati pa morajo precej, ker jih ženske nadzorujejo. Pri tem rodu si tudi dekleta samo izbere fanta. Privede ga v koč, kjer gospodari mati. Tudi družinsko ime nosi po ženi. Kaditi ne sme, to je dovoljeno samo ženskam, prav tako ne sme piti žganja. Moškim dovolijo žganje in tobak, če so posebno pridni. Kadar se moža naveličajo, vržejo njegove cape pred prag in mora prav hitro izginiti. Kljub vsemu pa možem niti na misel ne pride, da bi s silo spremenili svojo usodo.



Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem

RADIO-ELEKTRO STROKOVNA TRGOVINA
Ludwig Humitsch
DELAVNICA ZA POPRAVILA
PLIBERK
Kumeschgasse 6



Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem

TRGOVSKA HIŠA
HERZELE
BLEIBURG - KUMESCHGASSE



Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem

Haderlap Franc
KROJAŠTVO
CELOVEC, Tarviserstrasse 100
Zidani most (Steinerne Brücke)



Vsem svojim naročnikom, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene praznike in srečno novo leto

STAVBENO PODJETJE — ZIDARSKI MOJSTER
KAVELLAR VALENTIN
Izvršuje vsakovrstna gradbena dela
Železna Kapla - Eisenkappel „Pfarrplatz 245 - Telefon 220



Vsem svojim naročnikom, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene praznike in srečno novo leto

TESARSKI MOJSTER
KLAURA FRIEDRICH
Izvršuje najtočnejše vsa tesarska dela
Železna Kapla - Eisenkappel

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN USPEŠNO NOVO LETOVAM ŽELI VSEM VELETRGOVINA S TEKSTILIJAMI **MAX PLACH** KLAGENFURT, 8.-MAI-STRASSE

Frohes Fest bei Kerzenlicht
und das Backwerk — ein Gedicht!

Glücklich sein kann jedermann
Back mit uns! Darauf kommt's an.

wir backen mit
König

Ein wertvolles Festgeschenk für
alle Frauen, die gerne gut backen!
Das große König-Buch
Bunt! Modern! 113 Backrezepte!
Jeder Kaufmann gibt Auskunft.



Jakob Serna

ŽAGA in LESNA TRGOVINA
VOGLE — KOHLDORF
Post Kühnsdorf, tel. 281

Kupi vsako množino okroglega in re-
zanega lesa po najboljši dnevni ceni.



BARTEL

Kärntnerische
Kohlen- und Baumaterialien Groß-
handlung

KLAGENFURT, BAHNHOFSTR. 34

Fernschreiber 04470
Telephon 58-61, 56-67

Vsem svojim cenjenim poslovnim prijateljem
želi prav vesele praznike in srečno novo leto



ZELLSTOFF- UND PAPIERFABRIK FRANTSCHACH A. G.

FRANTSCHACH, POST ST. GERTRAUD IM LAV., KÄRNTEN

Telefon: Wolfsberg, Kärnten 521, 522 ali 523. — Brzojavni naslov: Natron Wolfsberg Kärnten

KUPUJE NA KOROŠKEM V KRAJIH SEVERNO OD DRAVE

Smrekov in borov brusni les

stoječ, dovožen do ceste ali natovorjen v vagon

Na željo vas obišče naš zastopnik zaradi ogleda
lesa in sklenitve pogodbe na domu.

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem poslovnim
prijateljem

Fratelli Romanelli

Lesna industrija

ETTENDORF I. LAVANTTALE
Telefon: Lavamünd št. 300

Kupi vsako množino okroglega in re-
zanega lesa po najboljši dnevni ceni.



Ch. Grollitsch & Co.

ZIDARSKA OPEKA — VOTLA OPEKA
PREMOG — KOKS — DRVA

CELOVEC — KLAGENFURT
Karfreitstraße 14, telefon 28-23, 28-24



Vsem svojim odjemalcem, znancem
in poslovnim prijateljem želi vesele
praznike in vse najboljše v novem
letu 1958

lesna industrija
J. Zagar

CELOVEC — KLAGENFURT
Rampenstrasse 15, tel. 29-08
Izdelava cementne strešne opeke

Vsem svojim cenjenim poslovnim prijateljem
želi prav vesele praznike in srečno novo leto

Lesno podjetje **Josef Reiter**

žaga — lesna trgovina — izvoz lesa

Pliberk, telefon 323

Gradbeno in stavbarsko klepar-
stvo, galanterijsko kleparstvo, krit-
je cerkva in stolpov



Helmut Grossnegger

KLEPARSKI MOJSTER

Celovec-Klagenfurt,
Villacher Ring 31, Tel. 24-90

Ave-božiček želi vsem svojim odjemalcem
vesele božične praznike
in srečno novo leto

AVE-MÖBEL

TVORNICE: STEINFELD IM
DRAUTALE



Podružnice:

CELOVEC-KLAGENFURT, Getreidegasse 1
BELJAK-VILLACH, Moritschgasse

Trgovina s pohištvom Franz Hafner, Wolfsberg
Trgovina s pohištvom Arnold Kreiner, Feldkirchen
Trgovina s pohištvom Josef Maier, Friesach
Trgovina s pohištvom Sepp Schöffmann, St. Veit/Glan
Trgovina s pohištvom Florian Stuppig, Spittal/Drau



Vesele božične praznike
in veselo ter zdravo
novo leto



Frohe Feiertage und
ein frohes und gesundes
Neues Jahr

Gottfried u. Ignaz Glawar O.H.G.

Säge-und Parkettenwerk

LOIBACH-LIBUČE

bei Bleiburg

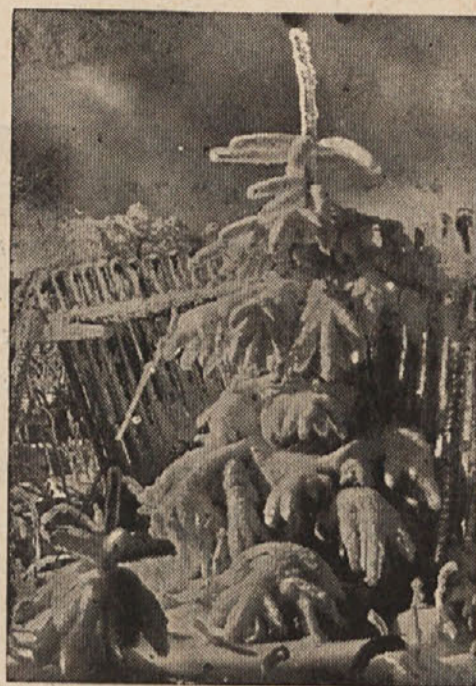
Nakup bukovih hlovov, hrasto-
vega in jesenovega okroglega le-
sa. — Dobavljamo parketna tla
in tla iz žlebovine vseh vrst.

Einkauf von Buchen, Eichen
und Eschenrundholz. — Liefer-
ung von Parkett- und Rinnen-
fußböden jeder Art.

Božično drevo:

simbol miru in dobre volje

Lepo okrašeno božično drevo, ki prinaša vsak Božič srečo in veselje v dom, je bilo nekoč prepovedano v Beli hiši v Washingtonu, v domu predsednika Združenih držav. Predsednik Theodore Roosevelt (1901-1909), ki je bil veliki ljubitelj narave, je prepovedal uporabo smrek, ker je menil, da je sekanje mladih smrek zapravljanje. Seveda se ta nalog ni dolgo obdržal. Neki Božič so prijeli dva Rooseveltova sinova, ki sta skušala vtihotapiti smreko v Belo hišo. Ko se je njun oče razjezil radi tega, sta sinova zaprosila Gifforda Pinchota, enega od najboljših Rooseveltovih prijateljev in prvega ameriškega poklicnega gozdarja za pomoč. Pinchot je takoj govoril s predsednikom in mu razložil korist selanja mladih smrek v gozdovih. Naglasil je, da pravilno sekanje dreves pomaga zdravemu razvoju gozda. Predsednik je pozorno poslušal Pinchotovo pripovedovanje, spoznal je v tem veliko resnico ter opustil svoje prejšnje mnenje o večno zelenem drevju.



Minnesoti, seka drevesa v marcu, aprilu in maju, potem se v juniju in juliju prekine delo zaradi možne poškodbe novih nežnih drevesc. Delo se nadaljuje v avgustu, septembru in oktobru. Od novembra naprej je navadno vreme tako mrzlo, da postajajo veje in igle smrek preveč krhke za pravilno ravnanje.

Sekanje majhnih smrek pomaga namreč uspevanju večjega števila doraslih dreves. Da bi zagotovili pravilno rast korenin večjih smrek, se lahko manjše sekajo brez škode za gozd. Velik del majhnih dreves, ki jih pa sekajo za Božič, bi itak odstranila sama narava v večnem boju za prostor v gozdu.

Vsako leto posekajo v Združenih državah okrog 21 milijonov igličastega drevja za Božič. Polovico od tega na farmah, na katerih se posebno pečajo z božičnimi drevesci.

Kot dodatek uvažajo še iz drugih držav okrog 5 milijonov dreves letno, največ jih prihaja iz Kanade. Poleg tega da izpolnijo ameriške domove s svojim prijetnim duhom, predstavljajo božična drevesca cvetoče trgovsko podjetje, ki se razvije v kratkem obdobju treh mesecev. Delo v podjetjih, ki dobavljajo vsako sezono poldrugi milijon božičnih drevesc, se začne že v marcu. Na primer, podjetje Halvorson v Duluthu, v

Odsekana drevesa lično urejujejo. Potem jih namočijo v visoke sode za barvanje, kjer jih pobarvajo v zeleni, srebrni in beli barvi, in zatem jih namočijo še v raztopini, ki jim pomaga, da igle ne odpadejo in da imajo svež izgled v praznikih. Dokler jih ne razpošljejo, jih imajo v hladnem skladišču ob temperaturi dveh stopinj pod ničlo. Drevesa Halvorsonovega podjetja so le en meter visoka ter jih režejo z vrha odžaganih črnih smrek, ki so včasih 60 ali še več let stara,

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem

Thomas Skinner

umetni mlin

Velikovec - Völkermarkt

KOROŠKA
Telefon 264

ter dosežejo višino več kot deset metrov in premer od samo 10 cm. Te smreke rastejo na več milijonov jutrov močvirja ter jih je treba odsekati, da bi lahko dobili prostor za celulozni les dobre vrste. Pobiranje vej je tudi predbožično opravilo ter sredstvo za zagotavljanje boljše kakovosti lesa z obrezanjem nižjih vej. Veje vežejo v svežnje v teži približno 25 kg, potem jih s tovornimi avtomobili spravijo v bližnje mesto za odpremo. Včasih sestavljajo že v gozdu iz vej zavoj, predno jih odpremo na mestna tržišča, vendar ponavadi trgovci sami sestavljajo svoje okraske.

Izbira božičnih dreves je v mnogih ameriških domovih resna zadeva. Kakor pri vseh nakupih, pride v poštev različen osebni okus in to kar se nekomu dopade ali ne. Skrbno pregleduje velikost, rast, duh, barvo in svežost.

Mnogi ljudje so mnenja, da bo sekanje tolikih milijonov dreves ogrozilo vir igličastega drevja v bodočnosti. Toda dejstvo je, da se je nasvet, ki ga je pred tolikimi leti dal Pinchot predsedniku Theodoru Rooseveltu, sedaj pokazal kot resničen. Številne farme božičnih drevesc in dobro upravljani gozdovi v Združenih državah so poročstvo trajnega vira in dokaz, da Amerika razume pravilno gozdarstvo. Sedaj je spoznanje, da so božična drevesca važen gozdni sad, zagotovo primerno zaščito dreves. Sekanje mladih dreves služi dvema ciljema. Prvič se tam ustvarja prostor za večja drevesa in drugič, se s tem prostorom ustvarjajo tudi jase in poti, kar je važno za zaščito pred gozdnimi požari.

Okrasitev božičnih drevesc se je udomačilo v 16. stoletju kot nemški običaj. Opazili so namreč ponoči krasen odsev lunine svetlobe na snegu, ki je pokril smrekove veje. Odrezali so tako drevo in postavili tanke prižgane sveče na veje. Ta običaj se je kmalu povsod razširil. Božična drevesca so postala povsod simbol miru in dobre volje.



Vsem svojim odjemalcem, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

MATTHIAS MORITZ

UMETNI MLIN IN ŽAGA



BREG PRI GRABŠTANJU
RAIN bei Grafensein
telefon 28-44

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 1958
ŽELI
VSEM SVOJIM ODJEMALCEM

Max Gramiller

čreve in mesarske potrebščine

CELOVEC — KLAGENFURT
Adlergasse 14, telefon 45-59



Karl Pötscher

konjski mesar

CELOVEC — KLAGENFURT
Pischeldorfer Strasse 12, tel. 55-22
Prevezamo tudi zavarovane konje. — Če je sila, koljemo podnevi in ponoči. — Kupujemo po najvišji dnevni ceni.



FOTO — ECKE

O. SCHARK
KLAGENFURT
OBSTPLATZ 5

Strokovna trgovina za vse fotografske potrebščine. — Moderno božično darilo je foto-aparat. — Prav radi vas brezplačno posvetujemo! —

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1958 želi vsem naročnikom in prijateljem

Fa. Thomas Wurzer

splošno strugarstvo
CELOVEC-KLAGENFURT, Lindenheingasse 8

Veliko izbiro

v vseh verskih knjigah — posvetnih knjigah in romanih — v šolskih knjigah — devcionalijah kakor vse vrste kipi in križi — stenske umetne in nabožne slike — rožni venci — paramenti in cerkvena posoda — molitveniki — nudi knjigarna in papirna trgovina



„CARINTHIA“, DRUŽBA SV. JOŽEFA

KLAGENFURT, Völkermarkter Ring 25

Obenem želimo vsem našim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem blagoslovljen Božič in srečno novo leto

Podružnice: KLAGENFURT, Sternallee (Hl.-Geist-Platz) 5. — WOLFSBERG v Labudski dolini. — KÖTSCHACH. — ST. VEIT a. d. Glan

INTERCONTINENTALE

ÖSTERREICHISCHE A. G.

ZA TRANSPORTE IN CELOTNI PROMET

podružnica:

PODROŽČICA — ROSENBACH

Telefon 248 — Telex 04-530

prevzema vse vrste prevozov v tu- in inozemstvu ter jih izvršuje točno in poceni

NADELSCHNITTHOLZ — LAUBSCHNITTHOLZ — SPERRHOLZ — HO-MOGEN — NOVOPAN — FURNIERE — PARKETTEN — KUNST-SCHICHTPLATTEN: RESOPAL, FORMICA, MAX-PLATTE

Hans Traningger Holzexport

KLAGENFURT, VÖLKERMARKTER STRASSE 38
(OSTBAHNHOF) Telefon 55-35 — 55-95

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevezam VSA POPRAVILA CERKVA

Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

FEISTRITZ AN DER DRAU — KÄRNTEN

— TELEFON 248

Ziegel- und Klinkerwerk

Dipl.-Ing. Unger-Ullmann

VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

ŽELI SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN USPEŠNO NOVO LETO.

Bralci, spomnite se tudi v letu 1958 tistih firm, ki oglašajo v našem listu

Durch unsere Verbreitung in fast 30 Staaten, vermittelt wir Ihnen Wirtschaftsbeziehungen und Absatzmöglichkeiten, daher PLAZIEREN AUCH SIE IHREN WERBEAUFTRAG in

Naš tednik Kronika
WOCHENZEITUNG
KLAGENFURT, VIKTRINGER RING 25

ALL UNSEREN FREUNDEN
WÜNSCHEN WIR VON HERZEN
EIN SEGENSREICHES FEST
BEIM GLANZ DER KERZEN,
ES FOLGE
BEIM SILVESTER-GLOCKENKLANG
EIN FROHBESCHWINGTER
JAHRESÜBERGANG!

FASERPLATTENFABRIK ADOLF FUNDER JUN. ST. VEIT/GLAN

Pestro in zanimivo

V drugi polovici 18. stoletja
je dobil zaročenec angleške kraljice Viktorije princ Albert Saški in Koburški ob prihodu v Anglijo od svoje neveste šopek cvetic. Da bi pokazal tudi na zunanost, kako je tega vesel, je z žepnim nožem prerezal na levi - srčni - strani suknje luknjo in vanjo zataknil nekaj najlepših rož. Iznadljivi angleški krojači so brž ta dogodek uporabili ter ga proglasili za modo.

Automatična vremenska postaja
V Franciji so izdelali vremensko postajo, ki registrira in po radiu oddaja vse važnejše vremenske podatke. Ta postaja lahko deluje po več mesecev brez nadzorstva. Opremljena je z akumulatorji, ki jih je treba polniti le vsakih 6 mesecev. Območje radijske postaje znaša ob ugodnih prilikah do 1500 km. Podatke pa oddaja v rednih časovnih presledkih.

265 kg je tehtala
Na Dunaju so pokopali 54-letno Marijo Caharija. Kazali so jo v cirkusu v Pratu kot najdelebeljšo žensko na svetu. Tehtala je 265 kg.

Boj za lepotic
Znana napovedovalka pri igri „Odnehaj ali podvoji“ Edy Campagnoli je obiskala pred kratkim mesto Vigevano, kjer so njej na čast priredili velik ples. Med zabavo je vdrla v dvorano skupina mladeničev, ki je začela sramotiti lepo Edy. Njeni častilci, v prvi vrsti akademiki, so se pa postavili zanj v bran. Prišlo je do takega pretepa, da je morala poseči vmes cela četa orožnikov. Pohištvo so razgrajali razbili na kose.

Klub pesimistov
London je znan po svojih nenavadnih, čudaških klubih. Pred kratkim so ustanovili še „Klub pesimistov“. Črnogledci imajo svoje prostore globoko pod zemljo.

Kralj ženske mode
V Montecatiniju v Italiji je umrl nenadoma po vsem svetu znani „kralj ženske mode“ Christian Dior. Več kot deset let je ukazoval, kako naj se ženske oblačijo, in slepo so ga ubogale, četudi so za modo trosile milijone. Sloviti pariški krojač je živel v sijaju in udobju kot pravi kralj.

Sto let nogometa
Pred kratkim je preteklo 100 let, odkar so v mestu Sheffieldu na Angleškem ustanovili prvo nogometno društvo. Nova vrsta športa je kmalu osvojila ves svet in danes ljudje kar norijo za njim.

Najgrši mož
V zgornjeitalijanskem mestu Pinerolu so priredili tekmo, kdo je najgrši mož v deželi. Razsodišče je prisodilo prvo nagrado cestnemu godcu Josipu Vatano, ki je na zmago silno ponosen.

Grafologija v Italiji
precej dobro nese. Grafolog Sergio je tako obogatel, da je moral iskati kapitalizacijo in blagajnika. Izmed 22 kandidata je izbral tistega, ki se mu je na podlagi pisanja save zdel najbolj pošten. Tri tedne po nastopu službe je zaupanja vredni blagajnik izginil - z vsjo blagajno vred.

Čudno opozorilo
Na avtomobilski cesti v okolici Münchena je pod prometnim znakom naslednje opozorilo: Za voznike je dovoljena hitrost 60 km, za idiote pa 100 km.

KOLESA, ŠIVALNE STROJE IN ELEKTRIČNE POTREBŠČINE
dobite najugodnejše pri
FRITZ BAAR
KLAGENFURT, 10.-Oktober-Str. 7

Dr. Samen Hof - Dr. Esperanto
Letos obhajajo 70-letnico jezika esperanta, ki ga je sestavil varšavski zdravnik dr. Samen Hof. Ko je leta 1887 objavil načrt o novem mednarodnem jeziku, se je podpisal s psevdonimom dr. Esperanto in od tod ime. Največja esperantska knjižnica v Londonu je ugotovila, da je bilo do slej napisanih ali prevedenih v ta umetni jezik nad 30.000 del.

Častno razmerje
V državicah Liechtensteinu in Islandu je več učiteljev kot vojakov. V katerih drugih deželah je tako častno razmerje med prostvo in topovi?

Na otoku Nova Gvineja
razsaja nalezljiva bolezen „kuru“: ljudi zgrabi krčevit smeh, ki se mnogokrat konča s smrtjo. Bolnik se od histeričnega, nezadržnega smeha zaduši.

Kern
FAHRZEUGE RADIOHAUS ELEKTROWAREN

Darila za Božič
Šivalni stroji
kolesa
V VELIKI IZBIRI
Radiohaus KERN
Celovec-Klagenfurt, Burggasse
Ugodno plačilo na obroke

Če kupite v Textilhof, kupite cenejši! Nekaj primerov iz naše bogate izbire

Perilo	16.50
Svileni barhent	22.-
Kariraste flanele za srajce	16.-
Voline za obleke in barhenti za obleke	
Flanelaste nočne srajce	54.-
Moške flanelaste pižame	79.-
Damske kožuhaste hlače, tople	24.-
Otroške flanelaste pižame	48.-
Moške popeline-srajce	38.-
Bradl-kapice v vseh barvah	14.80
Pisane prevleke za tuhente, 120X180 cm	54.-
Bele damast prevleke za tuhente	100.-
Prevleke za blazine	12.-
Blazine iz damasta 60X80 cm	18.-
Flanelaste rjuhe	47.-

Ostanki po kilah

TEXTILHOF KLAGENFURT
ALTER PLATZ 12, Telefon 53-58

Veseli Božič in srečno novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem

TRGOVINA

Radlmayer
preproge, pregrinjala, blago za pohištvo

BELJAK - VILLACH
Postgasse 3

Vsem cenjenim odjemalcem, delavcem in prijateljem želi blagoslovljene praznike ter srečno novo leto

TESARSTVO

FRANZ GASSER
BILČOVŠ (LUDMANNSDORF) 28

MERKUR
Wechselseitige
Krankenversicherungs-Anstalt Graz
LANDESGESCHÄFTSSTELLE KLAGENFURT

Želimo vsem članom in sodelavcem našega podjetja
srečno novo leto!

Fa. Mayerbrugger v Celovcu

NAJBOLJ PRILJUBLJENO PODJETJE ZA KRITJE STREH

Večkrat smo našim bralcem že predstavili v našem listu krovsko podjetje JOSEF MAYERBRUGGER v Celovcu, Prinz-Eugenstrasse številka 3, ki izvršuje po naših cerkvah in gospodarskih poslopih krovsko dela.

Za vsako poslopje so izredne važnosti krovsko dela. Če pomislimo, koliko dalj časa drži poslopje, če polagamo pažnjo bodisi na streho gospodarskega poslopja, na streho stanovanjske hiše in streho farne cerkve ali pa celo na cerkveni stolp; potem ne bomo popravila odlašali, temveč takoj stopili z omejenjo tvrdko v stik, ker dobro vemo, da vse, kar firma Mayerbrugger izvede, naredi mojstrsko. Najlepše spričevalo zanjo so lepo prenovljene in okusno urejene večje in manjše cerkve v Podjunu in v Rožu.

Med drugimi je pred kratkim firma Mayerbrugger izvedla lepo in solidno delo na cerkvi v REBERCI. Poprave potreben je bil tudi cerkveni stolp ter postranska kapelica. Vse to je pokrila tvrdka z naravnim šifrom iz lastnega kamnoloma. Ravno tako je izvedla generalna popravila tudi v KAMNU, in sicer na cerkvenem stolpu in postranski kapelici.

Tudi delo v GOSPEJ SVETI so zaupali tvrdki Mayerbrugger. Tam je bila namreč kaplanija že precej porušena in s škodlami pokrita. Sedaj pa se ponša ta streha s kamnenimi ploščami, ki daje vsej okolici lepo sliko.

To podjetje je izvršilo številna obnovitvena krov-

ska dela na mnogih cerkvah v naših krajih, in sicer ne samo obnovitvena dela in popravila, ampak tudi pri novih zgradbah, je podjetje napravilo vsakemu delodajalcu to, kar si je želel, kakor n. pr. na ljudski šoli pri BOZJEM GROBU, kjer je podjetje pokrilo celo streho z takozvanim „Wellen-etermitom“ in na MOHORJEVEM DOMU v Celovcu, kjer je bilo treba prekriti celo streho.

Zato to firmo priporočamo tudi v bodoče vsem, ki imajo poprave potrebne strehe.

JOSEF MAYERBRUGGER

MOJSTER ZA KRITJE Z OPEKO IN ŠKRILJEM



Celovec-Klagenfurt-West, Prinz-Eugen-Str. 3, t. 42-76

Lastenkamnolom

Izvedba vseh strešnih del za cerkve, stolpe in gradove

NADALJE IZVEDBA VSEH ETERNITNIH DEL PO ŽELJI

Vsem cenjenim gostom in odjemalcem, kakor tudi vsem prijateljem in žnancem

Janko Ogris

trgovina in gostilna

BILČOVS

Zaupajte Vaše božično naročilo domačemu strokovnjaku

urarskemu mojstru

Fritz Nedwed

PLIBERK

Ima za Vas pripravljeno: ure — nakit optične predmete



Vesele božične praznike in srečno novo leto 1958 želi vsem odjemalcem, prijateljem in žnancem

PARNA PEKARNA

Stefan Katz

CELOVEC-KLAGENFURT

Waidmannsdorf — Siebenhügelstr. 75

Vesele božične praznike ter blagoslovljeno in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in žnancem

GAŠPAR OGRIS-MARTIČ

trgovina

BILČOVS



JOŽEF WUTEJ

izdelovalec strešne opeke



GLUHILES —

ST. VID V PODJUNI

Vesele božične praznike in uspešno polno novo leto 1958 želi vsem odjemalcem, žnancem in poslovnim prijateljem

Franz Orasch

Kieparski- in mehanični mojster
Trgovina za motorna vozila
in avtomobilske oboke
ŽELEZNA KAPLA 249
Telefon 221

Zastopstvo: Puch — Mecki, Sissi, H.M.W.-Moped



Vesel Božič in srečno novo leto želi svojim odjemalcem in prijateljem

mesar in prekajevalec

Rudolf Sablatnik

CELOVEC, Siebenhügelstrasse št. 81

Telefon 49-36

Vesele božične praznike in srečno ter uspešno novo leto želi vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem

Unterkärntner Molkerei

KLAGENFURT

SIRIUSSTRASSE 32



Mleko in mlečni produkti iz 60 podružnic Spodnjekoroške mlekarne.

NAJCENEJSI ZAJTRK! — NAJBOLJŠA MALICA!

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZAVAROVANECM ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN PRAV SREČNO NOVO LETO



Kalabrand

Koroška deželna zavarovalnica za škodo po ognju
Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 30



Štedilnike, peči, orodje, žeblje in žico GRADBENI MATERIAL

Štefan Andrecs

KARFREITSTRASSE 9, telefon 47-06

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem poslovnim prijateljem

Wirth F. X.

KOROSKA
LESNA
INDUSTRIJA

Beljak-Villach

KLAGENFURTER STRASSE 26

Kupi vsako množino okroglega lesa in rezanega lesa po najvišji dnevni ceni

FRANZ

Mertel

Kupim iglasti les, tudi stoječ

BRNCA PRI BELJAKU
FURNIZ BEI VILLACH

LESNA TRGOVINA —
ZAGA — EKSPORT



und ein
erfolgreiches Neujahr
entbietet allen geschätzten Kunden
und Geschäftsfreunden



Schuhhaus Blattnig
KLAGENFURT · BAHNHOFSTRASSE

KOŽUHOVINE

vseh vrst, kakor kunine, pižmovceve, ve-
verične, zajčje, jazbičeve, nadalje iz koz-
ličevine, jagnjetovine in mačje, kupimo
vedno po najvišjih cenah!
Trgovina s kožuhin in usnjem

Hans Wrann

Klagenfurt, Priesterhausgasse 4
Tel. 26-95
Skladišče kožuhovin v mestni klavnici.
Tel. 38-25

Blagoslovljene in vesele božične praz-
nike ter srečno novo leto želi vsem
cenjenim odjemalcem

Trgovina

Janesch

VÖLKERMARKTER STR. 9



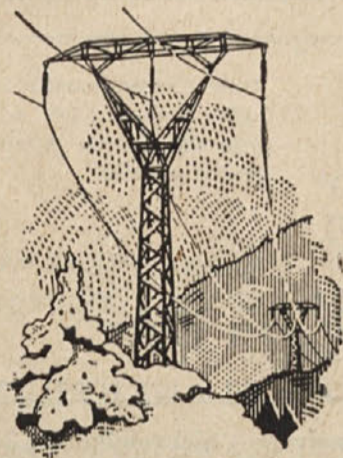
Brez kemičnih dodatkov

Vesele božične praznike in srečno ter zdravo
novo leto 1958 želi vsem svojim cenjenim odje-
malcem tvrdka

Matthäus Hafner & Co

trgovina s špicerijami in vini

Klagenfurt, Völkermarkter Pl. 12
Telefon 28-27



Vesele božične praznike
in uspešno novo leto

želi vsem svojim odjemalcem
električnega toka

**Kärntner
Elektrizitäts-Aktiengesellschaft**

Vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem
želi vesele božične praznike in srečno novo leto



**Blumenhaus
Kowald**

KLAGENFURT, Rennplatz 4. — Tel. 45-18

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN USPEŠNO
NOVO LETO ŽELI VSEM ODJEMALCEM IN
POSLOVNIM PRIJATELJEM

„ADRIA“-pijače

R. in K. BARISIČ

ŽRELEC — EBENTAL pri Celovcu
Fabrikstrasse 1

LIKERJI - ŽGANJA - SADNI SOKI

ARBORITE

Obloge za pohištvo (Möbelbelag)
Prodaja za Koroško in Vzhodno Tirolsko
Faser-plošče

Fumirji **F. Schnabl**

CELOVEC, BAHNHOFSTRASSE 38b
TELEFON 48-86

OBISČITE V CELOVCU

Valkskeller

PRVOVRSTNI OBED IN VEČERJA
PO NAJNIŽJIH CENAH

Vogal Kolodvorske ceste
(Bahnhofstraße)

AVTOBUSNA POSTAJA
(Autobahnhof)

Ford

Vesele božične praznike

in

srečno novo leto

želi vsem našim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem

Autohaus Kaposi & Co.

KLAGENFURT, HERRENGASSE 10



Vsem odjemalcem, poslovnim prijate-
ljem in znancem želi blagoslovljene
božične praznike in srečno novo leto
1958

Josef Kropfitsch

UMETNI MLIN

VETRINJE pri Celovcu - VIKTRING
bei Klagenfurt
Telefon 52-81

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem poslovnim prijate-
ljem

**Anton
Krainec**

OBLOŽITEV STEN
TLAKOVANJE S PLOŠČAMI
TERRAZZO — OBLOŽITVE
LONČENE PEČI — KAMINI
ELEKTRIČNE ZBIRALNE PEČI
vse v strokovni in solidni izvedbi

VILLACH, BAHNHOFPLATZ
Telefon 67-35

Vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem, znancem in poslovnim
prijateljem želi blagoslovljene praznike in srečno novo leto

**Landwirtschaftliche
Genossenschaft Völkermarkt**

KMETIJSKA ZADRUGA R. Z. Z O. J. VELIKOVEC

Skladišče — mlekarja — žganjarna
ŽE OD LETA 1899 V SLUŽBI KMETIJSTVA

SOLID

LEISTUNGSFAHIG

ALTBEWÄHRT

MÖBEL

ALTBEKANNT

KLAGENFURT

St. Veiter Strasse 15
Telefon 22-58



Motorna vozila
in mopedi



Mala vozila



prompt iz skladišta



Vesele božične praznike, srečo, uspeh in dobro vožnjo v novem letu želi

FAHRZEUGE HERMANN

Nadomestni deli - Service

Klagenfurt, Villacherstraße 1 und St. Veit, Villacherstraße 6

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem

Anton Angela

CELOVEC - KLAGENFURT
St.-Ruprecht-Straße 8

Vesele božične praznike in srečno novo leto
HOCH- UND TIEFBAU

Dipl.-Ing. Rudolf Moser

KLAGENFURT
Ehrenhauser Strasse 7 - Telefon 56-28

Podjetje za stavbena in inženirska dela



Albert

Fleischmann

Krovski mojster

CELOVEC - KLAGENFURT
Wulfengasse 2a - Telefon 55-23

Vogal Viktringer Ring-a nasproti deželne vlade. - Se priporoča za vsa krovška dela

Vesel Božič in srečno novo leto želi vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem trdka

Franz Napotnik

trgovina z železnino in barvami

CELOVEC, Priesterhausgasse 24

KOROŠKI PREMOG



LAVANTTALER KOHLENBERGBAU

GES. M. B. H.

ST. STEFAN i. L.

Kupujte domači premog, ker je poceni in obenem pomagata domačemu gospodarstvu in delavstvu

ANKER - GRITZNER - KÖHLER - šivalne stroje - PUCH-HMW-mopede dobite po ugodnih obrokih. - Lastna delavnica

Hans Wasehnig

KLAGENFURT, St. - Ruprecht Str.
Karfreitstraße 1

VESELE BOŽICNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO ŽELI

L. MAURER

TRGOVINA BLAGA IN PERILA

KLAGENFURT,
ALTER PLATZ NR. 35



KRISCHKE & CO.

CELOVEC - KLAGENFURT
8.-Mai-Strasse 3 in Neuer Platz

Vam želi prav vesele božične praznike in mnogo sreče v novem letu.



Darovati čevlje

je srčna zadeva

Zato obiščite trgovino s čevlji

WESTRITSCHNIG

KLAGENFURT, Völkermarkter Str. 13
TRGOVINA Z MESANIM BLAGOM IN BENCINSKA CRPALKA

VESELE BOŽICNE PRAZNIKE IN SREČNO TER USPEŠNO NOVO LETO ŽELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM



LEHRMITTEL
KLAGENFURT

ELA - LEHRMITTELANSTALT

Hans Eberhard & Co. Celovec-Klagenfurt - Goritschitzen 16 Tel. 57-45

Učila in učne potrebščine za vsa strokovna polja

Generalni dobavitelj

Fa. Kinolux

Wien I., Bürohaus am Hof

► Šolske opreme

► Oprema za posebne šolske učne sobe

► Specialna osvetila in aparati za šole (Zeiss Ikon)

Plašči Obleke Plašči

WARENHAUS

BRUNNER

KLAGENFURT



FRÜHLICHE WEIHNACHTEN, GLÜCK, GESUNDHEIT
UND FRIEDE IM NEUEN JAHR
wünscht

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE, SREČO, ZDRAVJE IN MIR
V NOVEM LETU
želi



AUTO WEDAM Villach

Dobavljamo:

Wir liefern:

STEYR-FIAT GROSSHANDEL

PKW von 500 bis 2300 cm³
LKW von 1 bis 6 t Nutzlast
Raupenschlepper von 27 bis 60 PS für
Bau-, Land- und Forstwirtschaft mit
Überkopf — oder Frontlader, Planierschild,
Bodenaufreiser, Tieflöffel (Bagger),
Seilwinde etc.



STEYR-FIAT VELETRGOVINA

PKW od 500 do 2300 cm³
LKW od 1 do 6 t prevoza
Vlačilce od 27 do 60 PS za gradbeno,
poljedelsko in gozdarsko gospodarstvo
z nakladniki ali Front-basalci. Nadalje
strgalce, lomilce za tla, pagerje, žična
dvigala itd.



Prodajalnica — Skladišče nadomest-
nih delov — poslovanje

DELAVNICA ZA POPRAVILA

Josef Kirchbaumer

Klagenfurt, Rosentaler Strasse 48
Telefon 23-38

Odvlačilna služba podnevi in ponoči:
Telefon 23-38 ali 61-51



Otroški vozički - Moško in damsko
perilo - Hubertus - plašči za otroke

Irgovska hiša

VILLACH, Widmannngasse 28

Radio-aparate

v najnovejših modelih,
godala, plošče.
Vse dobite na ugodne
obroke pri

Truppe & Ermann

VILLACH Widmannngasse
Ecke Kirchenplatz



Für die

Festtage

Deutsches und norwegisches

Kabeljaufilet (tiegefroren)

Kabeljaufilet, frisch

Goldbarschilet, frisch

Seelachs, gefroren

Thunfisch, gefroren

Kabeljau, ohne Kopf

Makrelen

Grünheringe

WEIHNACHTSKARPFEN

lebend, von 1 bis 5 kg

gut ausgewässert.

Hechte, lebend

Reinanken

Echte Rheinlachs

Zander (Fogosch)

Forellen, gefroren

Schleien

Schollen

Rotzungen

Steinbutte

MARINADEN aller Art

Ia Anguillotti

(marinierte Aale)

Salzheringe

Matjesheringe

RÄUCHERWAREN

Bücklinge

Lachsheringe

Aale, geräuchert

Reinanken, geräuchert

SARDINEN und

VOLLKONSERVEN

in größter Auswahl

zu billigsten Preisen

WILD u. GEFLÜGEL

vorzügliche Qualität und

sehr preiswert

LAUFEND

FRISCHGEBACKENE

FISCHE

DETAILVERKAUF:

Gmeiner-Fische

Klagenfurt, Pernhartg. 4

Telefon 35-20

Alois Gmeiner

Klagenfurt, Priesterhausg.

(Fischhalle), Geverschütt

Telefon 53-84

JEEP — odprte ali zaprte rabljene
in poceni vedno dobavlja AUTO-
VERWERTUNG — RUMWOLF,
Klagenfurt, Flatschacher Strasse 18.

KAUFT SCHUHE

BEI

Grohar

ENOOSNI PRIKLOPNIKI, osi za
priklopnike, platišča, vzmeti in
obroče dobavlja rabljene in poceni
AUTOVERWERTUNG RUM-
WOLF, Klagenfurt, Flatschacher
Strasse 18.

Vsem kupcem in poslov-
nim prijateljem želi veselo
božične praznike in uspeš-
no novo leto

SATTLER

Klagenfurt, am Heuplatz

IZDELKI IZ USNJA

ženske ročne torbice, denar-
nice, potni kovčki in na-
hrbntniki v strokovni

trgovini

HEGENBART

KLAGENFURT,

Villacher Strasse

OPTIKER SEKERKA

KLAGENFURT, 10.-OKTOBER-STR.

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 S (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in
10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Na-
šega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka
zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

VZAMEM V NAJEM

Takoj vzajem v najem večjo ali
manjšo kmetijo ali jo kupim na
osebno rento (Leibrente). Ponud-
be pod „Dobri pogoji“ na ured-
ništvo lista.

ZENITEV

Fant 38/170 bi rad spoznal de-
kle v starosti 25 do 32 let, ki bi
bila pripravljena iti na malo po-
sestvo v ravnini. Ponudbe pošljite
na upravo lista pod značko „Ve-
selja.“

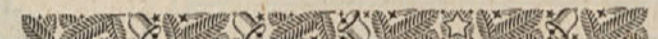
STANDARD-TRIUMPH MORRIS, MG.

Zastopstvo za Koroško in Vzhodno Tirolsko

in strokovna delavnica za popravila

JOSEF SINTSCHNIG

CELOVEC — KLAGENFURT, Südbahngürtel 8, Tel. 53-20



Želi vsem kupcem in poslovnim prijateljem pri-
jetne božične praznike in srečno novo leto 1958.

Jetzt bestellen . . . im Frühling fahren!

Das neue

Steyr - Fiat - Puch - Programm 1958

bietet auch Ihnen das passende Fahrzeug

STEYR DIESEL LKW 4-, 5-, 6-Tonner (Lieferzeit 6-10 Wochen)

PUCH 500, der Kleinwagen für die Berge (Lieferzeit 8 Wochen)

STEYR FIAT 600, 1100R, 1400B, 2000, 260 (1,8 To. Diesel) usw.

DIE MEISTGEKAUFTE WAGEN ÖSTERREICHS

Jederzeit unverbindliche Vorführung und Probefahrten!

Rechtzeitige Bestellung sichert günstigen Liefertermin!

DIE LANDESVERTRETUNG

THOMAS BOHRER

KLAGENFURT, VILLACHER STRASSE 29

„NORDSEE“

Neueröffnung

Klagenfurt, Benediktinerplatz 2 (Markthalle)

FISCHE und FISCHSPEZIALITÄTEN sowie
FISCHKONSERVEN in reicher Auswahl

Eröffnungstag:

DONNERSTAG, 19. DEZ. 1957, 9 UHR



Kožuhovine - Plašče
Obleke



Strokovna trgovina za najboljša
damska in moška oblačila

JOSEF Kain
KLAGENFURT - BAHNHOFSTRASSE NA

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA CELOVEC

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA CELOVEC

K sp

NAŠ tednik

1957

070 (436=863)



0077669

COBISS

COBISS

SLOVENSKE ŠTUDIJSKE
KNJIŽNICE
KLODUBURJ
URT